

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ

တီးတိန်မြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၆ - ၂၀၂၀)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ၊ တီးတိန်မြို့နယ်

(မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊
ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ

မာတိကာ

မာတိကာ	၁
စကားချီး	၄
ကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြင်ပပုံ၊ တီးတိန်မြို့နယ်	၆
အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ်	၇
(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	၇
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်း ဖော်ပြချက်	
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု	
(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	၉
(က) တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား	
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ	
(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ	၉
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ	
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု	
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု	
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ	
(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ	
(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု	
(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ	၁၁
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်	
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ	
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ	
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု	
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး	
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု	
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီရယူမှု- လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး	
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး	
(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ	၁၆
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ	
(ခ) အဟန့်အတားများ နှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ	
(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ	၁၇
(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ် ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ	၂၀

- (၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၂
 - (က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေး
 - (ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း
 - (ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ
 - (ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
- (၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၇
- (၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ ၃၁
 - (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
 - (ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
 - (ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
 - (ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
- (၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၉
 - (က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
 - (ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
 - (ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံချက် ဇယားများ

၃၃

- (၁) ရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
- ဇယား (၁) လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
- ဇယား (၂) လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
- ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု
- ဇယား (၄) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
- ဇယား (၅) ဥစ္စာဓန အဆင့် အခြေအနေ
- ဇယား (၆) ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
- ဇယား (၇) ကူညီ စောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
- ဇယား (၈) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
- ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် အုပ်စု
- (၂) လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
- ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား (၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား (၁၂) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
- ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
- ဇယား (၁၄) အဓိကသီးနှံများ နှင့် အထွက်နှုန်း
- ဇယား (၁၅) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
- ဇယား (၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

- ဇယား (၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ
- ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
- ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာ နှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
- ဇယား (၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
- ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာ နှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား (၂၃) ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ
- ဇယား (၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှု နှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း
- ဇယား (၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
- ဇယား (၂၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
- ဇယား (၂၇) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
- ဇယား (၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း
- ဇယား (၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
- ဇယား (၃၀) ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
- ဇယား (၃၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ
- ဇယား (၃၂) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
- ဇယား (၃၃) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု
- ဇယား (၃၄) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ
- ဇယား (၃၅) ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ
- ဇယား (၃၆) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
- ဇယား (၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
- ဇယား (၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
- ဇယား (၃၉) ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ
- ဇယား (၄၀) ယဉ်ကျေးမှု နှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
- ဇယား (၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု
- ဇယား (၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုအထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတား နှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၆

- ဇယား (၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
- ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက်အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၆၈

- ဇယား ၄၅ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်
- ကိုးကားစာရင်း ၇၃
- အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၄
- စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်ပုံစံ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၅/၁၆ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၁၉/၂၀ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ် ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူထုကိုယ်တိုင် ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက်ဖြစ် မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများပံ့ပိုးပေးသောမွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသောအချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုး ပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါ သည်။

ကျေးရွာတွင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်လုပ်ဆောင်ဖူးခဲ့ကြသော်လည်း ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများကို တွင်ကျယ်စွာ သုံးစွဲလုပ်ဆောင်ခြင်း နည်းပါးနေပါသေးသည်။ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ကျေးရွာစီမံကိန်းများရေး ဆွဲခြင်းနည်းလမ်းကိုအသုံးပြု၍ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေး အဖြေရှာတတ်လာစေရေးအတွက် မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမှုဖြင့် မတူပီမြို့နယ်၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနက စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ကိုစီစဉ်ပြီး ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများနှင့်တွဲဖက်လုပ်ဆောင်စေခဲ့ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင်ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှု ကိုသိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင် သောနေရာများမှ လည်းကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက် အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင် ရာများမှရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကို လည်း ကောင်းစွာသိရှိခဲ့ ပါသည်။

ယခု ရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်ကို နောင်ကာလများတွင် ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်ပြီးစီးမှု၊ ပေါ်ပေါက်လာမည့်အခက် အခဲများ၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အခြေအနေကာလအပေါ် မူတည်၍ ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန်လည်း လိုအပ်နေပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင် ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် မြို့ နယ် အဆင့် အစိုးရဌာနများနှင့် အထက်အဆင့်တာဝန်ရှိသူအစိုးရအဖွဲ့များ၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှု များရရှိနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက်ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင် မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း (၂) ပိုင်း ပါရှိပါသည်။ အပိုင်း (က) တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း (ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာအချက် အလက်၊ အကြောင်းအရာများဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက် အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာ(၃၀) ရက်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ
တီးတိန်မြို့နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်

အပိုင်း (က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့်လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ်ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့ထံမှလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန် လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ်စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလအပြီးတွင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေနှင့်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊ စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ပြင် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကို လည်းဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်း နှင့် ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ်မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ဂ) စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင်ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကို အဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့်လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာသည် တီးတိန် မြို့နှင့် (၁၈) မိုင်၊ နယ်စပ်မြို့သေး တွီးအိုမမြို့နှင့် (၂၁) မိုင်အကွာတွင် တည်ရှိပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲသောနေရာတွင်တည်ရှိပါသည်။ ကလေး မြို့၊ တွန်းခဲမြို့များနှင့် နယ်နိမိတ်ထိစပ်လျက်ရှိပြီး၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် လည်းနယ်နိမိတ် ထိစပ်လျက် ရှိပေသည်။ တောင်ထောင်ထူထပ်သောဒေသဖြစ်ပြီး၊ မိုးရာသီတွင် မိုးရေချိန်လက်မအခြားဒေသများ ထက်ပိုမိုများပြားမှုရှိသည်။ အေးသမရာသီဥတုဖြစ်ပြီး၊ မိုးရာသီတွင်နေရောင်ရရှိမှုနည်းသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

စိုက်ပျိုးရေးကိုအဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသော်လည်း အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ နိုင်ငံခြားပို့ငွေ၊ မျောက်ငိုပင် (အိန္ဒိယသို့တင်ပို့ရောင်းချ) မှရရှိသောဝင်ငွေများတွင် အဓိကမှီခိုအားထားကြသည်။ ရွာ အနီးပတ်ဝန်းကျင်တွင် ယာမြေအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သောတောတောင်အချို့ကျန်နေသေးသဖြင့် စိုက် ပျိုး မြေများ တိုးချဲ့ရန်မှာ အခွင့်အလမ်း အချို့ရှိပါသည်။ တောခုတ်ရှင်းလင်း ပြီး တောင် ယာ အဖြစ် ပြောင်းဖူးအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ စုစုပေါင်းလယ်ယာမြေဧက (၄၆၉) ဧကအနက်၊ (၉၃) ဧကသာ စပါးစိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး ချောင်း၊ စိမ့်စမ်းရေကိုသာအဓိကအားကိုးအားထား ပြုရပါသည်။ ကျန် (၃၇၆) ဧကမှာ ပြောင်းဖူးအဓိကစိုက်ပျိုးကြသည်။ ဓါတ်သတ္တုများမထွက်ရှိပါ။ သဲကျောက်များကျေးရွာတွင် အလွယ်တကူမရရှိနိုင်သော်လည်း အနီးဒေသတဝိုက်မှ ရနိုင်ပါသည် ။ ကျေးရွာတွင် ပဲပုတ်၊ ပဲယင်း၊ ငရုတ်၊ နေကြာ နှင့် နှမ်းသီးနှံများ အနည်းငယ်စိုက်ပျိုးကြသည်။

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာတွင်မိသားစု (၅၄၆) စုရှိပြီး လူဦးရေစုစုပေါင်း (၂၉၈၂)ဦး ရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှတစ်မိသားစုလျှင် (၅-၆)ဦးရှိပါသည်။ အသက် (၁၅နှစ် မှ ၆၀ နှစ်) အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေ (၁၇၁၀) ရှိပြီး (၁၅)နှစ်အောက်(၁၁၃၁) လူဦးရေနှင့် အသက် (၆၀)နှစ်အထက်(၁၄၁) ဦးမှာ မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေတွင် အမျိုးသမီးဦးရေသည် အမျိုးသား ဦးရေထက် (၂၂)ဦး ပိုပါသည်။ အမျိုးသားအများစုမှာ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ကောင်းစွာ လုပ်ကိုင် ဆောင် ရွက်နိုင်သော်လည်း အမျိုးသမီးထုမှာ မိသားစုကိစ္စရပ်များဖြင့်သာ အချိန်ကုန်ကြပါသည်။ အလုပ် လုပ်နိုင်သောလူဦးရေ၏ ၂၀% ၊ လူငယ် (၃၀၀-၄၀၀) ဦးရေခန့်မှာ နိုင်ငံခြား (မလေးရှား၊ အိန္ဒိယ၊ အမေရိကား) သို့ သွား ရောက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း (PRA) တွင် ကျေးရွာမိသားစုများ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ခွဲခြားမှုနည်းလမ်းအရ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် အသင့် အတင့်ချမ်းသာကြသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။ ချင်းတိုင်းရင်းသားများ၏အယူအဆအရ အိမ်ကောင်း တစ်လုံးရှိရမည်ဟုမှတ်ယူ၍ အိမ်ကိုအဓိကထားဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စု(၄၅)စုမှာ

မြေယာမဲ့လက်လုပ်လက်စားများ ဖြစ်ကြပါသည်။အိမ်ထောင်စု (၄၇၃) စု မှာ လယ်ဧက (၀-၂.၅) ပိုင်ဆိုင်သူများဖြစ်ကြသည်။အိမ်ထောင်စု(၂၈)စုမှာလယ်ဧက(၂.၅-၅) ပိုင်ဆိုင်ကြသူများဖြစ်ကြပါသည်။ လယ်ယာပိုင်ဆိုင်မှုကို ကြည့်ခြင်းအား ဖြင့် ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာတွင် အများဆုံးပိုင်ဆိုင်မှုမှာ (၅) ဧကအထိသာပိုင်ဆိုင်ကြပြီး၊ မြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာဆင်းရဲချမ်းသာအဆင့် ခွဲခြားမှုပေါ်တွင်လွှမ်းမိုးသက်ရောက်မှာမရှိပေ။ ဆင်းရဲသည်ဟုသတ်မှတ်ထားသောသူများသည် မြေယာမဲ့များ၊ မှီခိုအားထားမရှိသူများ၊ အသင်းတော်မှ ထောက်ပံ့မှုပေးနေရသူများဖြစ်ပါသည်။ ချမ်းသာသော မိသားစုများသည် စိုက်ပျိုး အသင့်အတင့်ပိုင်ဆိုင်သူများနှင့် ဈေးဆိုင်ပိုင်ဆိုင်သူများ၊ ကိုယ်ပိုင်လိုင်းကားရှိသူများ၊ မိသားစုဝင် တစ်ဦးဦးနိုင်ငံခြားမှ ငွေလွှဲပို့သူများ၊ မျောက်ငိုပင်များများ ပိုင်ဆိုင်ထားပြီးဈေးကောင်းရကြသူများဖြစ်ကြသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်သော မိသားစုများသည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသည် အိမ်ထောင်စုများ၊ အဆင်းရဲဆုံးတောင်သူများနှင့် မြေယာမဲ့ကျပ်နန်းအလုပ်သမားများ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုများနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုမရှိသော မိသားစုများဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာတွင်မိသားစုမှ စောင့်ရှောက်ကူညီမှုမရှိသော ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်သည့်သက်ကြီးရွယ်အို (၁၂) ဦးရှိပါသည်။ ဆင်းရဲသောမိသားစုအများစုသည် မြေယာ၊ ရေအရင်းအမြစ်နှင့် အခြားသောအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ရန် အခက်အခဲများကြောင့်စီးပွားရေး ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ရပ်တည်ရန် စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းအားနည်းသဖြင့် ထိခိုက်လွယ်သူများဖြစ်ကြသည်။

သစ်တောခုတ်ထွင်၍ တောင်ယာစိုက်ပျိုးကြသဖြင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုပမာဏမှာ မြင့်မားလျှက်ရှိပါသည်။ သစ်တောပြုန်းတီးမှု များပြားလာသဖြင့် ရေတိုက်စားခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ လမ်းပျက်စီးမှုများပိုမိုဖြစ်ပွားလျက်ရှိပါသည်။ မြေပြိုခြင်း၊ ရေတိုက်စားခြင်းကြောင့်နှစ်စဉ် အိမ်ပြိုခြင်း၊ မြေသားနံရံပြိုကျပျက်စီးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်နေသည် ကိုမျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့မြင်ရပါသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ

ကျန်းမာရေးပြဿနာ ကြီးကြီးမားမားမရှိကြပါ။ ရာသီအပြောင်းလဲကြောင့်ဖြစ်သော တုတ်ကွေး၊ ငှက်ဖျား၊ ကလေးတီဘီ နှင့် နှာစေးချောင်းဆိုးခြင်းများတော့ ဖြစ်ပွားတတ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဆေးပေးခန်းရှိပြီး၊ ကျန်းမာရေးမှူးမှ အဓိကတာဝန်ယူကုသပေးလျက်ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာဗဟုသုတအနည်းငယ်သာရှိပြီး၊ ငှက်ဖျားလွန်စွာပေါများခဲ့သော ဒေသဖြစ်သည်။ အာဟာရအပိုင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဟင်းသီးဟင်းရွက်၊ ပြောင်းဖူးနှင့် အသားများ အဓိကစားသုံးကြကြောင်းသိရှိရပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းနှင့် တွဲဖက်အထက်တန်းကျောင်းတစ်ခုတည်ရှိပြီး၊ အခြားကျေးရွာမှကျောင်းသားများ လာရောက်ပညာသင်ကြားလျှက်ရှိပါသည်။ မူလတန်းပြီးစီးမှုနှုန်း (၂၁%)၊ အလယ်တန်း ပြီးစီးမှုနှုန်း (၁၄%)၊ အထက်တန်းပြီးစီးမှုနှုန်း (၇%)၊ တက္ကသိုလ်ပညာပြီးစီးနှုန်း(၂%) ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ လုံးဝကျောင်းမနေသူများမှာ (၅၇%) ရှိကြောင်းတွေ့ရှိရပေသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်သွယ်မှု

ဘာသာရေးအသင်းများအရ အနည်းငယ်ခွဲခြားမှုရှိသော်လည်း၊ လူမှုရေး၊ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်အတူတကွပူးပေါင်းပါဝင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။တောင်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်မှုတွင်လည်းအမျိုးသမီး၊ အမျိုးသားခွဲခြားမှုမရှိဘဲ၊ အတူတကွပူးပေါင်းလုပ်ကိုင်ကြကြောင်း သိရှိရသည်။ ကျားမဆိုင်ရာဆက်သွယ်မှုတွင် အမျိုးသမီးများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုအားနည်းကြောင်းတွေ့ရသည်။ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များဖြစ်ကြပြီး၊ အသင်းတော်ဆရာများမှာ အမျိုးသားများဖြစ်ကြသည်။ အမျိုးသမီးသင်းအုပ်ဆရာမအချို့လည်းရှိပြီး၊ အနည်းငယ်မျှသာဖြစ်သည်။

(ငှ) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာတွင် အစုအဖွဲ့(၁၀)စုကို ကျွန်တော်တို့ဘာသာဖွဲ့စည်းပြီး၊ ကျန်အဖွဲ့ (၇) ဖွဲ့ အားပြင်ပအဖွဲ့ အစည်းအကြံဉာဏ်ဖြင့်ဖွဲ့ စည်းထား ပြီး ကျေးရွာလူထုအကျိုးပြုလူမှုရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့များမှာ အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ ကျန်းမာရေးကော်မတီ၊ Kaptel Christian Fellowship(ကပ်တဲလ် ခရစ်ယာန် မိတ်သဟာယ)၊ ကျွဲနွားစောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ၊ Zomi Youth Association (ဇိုးမီးလူငယ်အဖွဲ့)၊ မြေယာအသုံးချမှုကော်မတီ၊ သောက်သုံး ရေဖြန့် ဝေ ပေးရေး ကော်မတီ၊ Fulltime Ministry Conference (အချိန်ပြည့် အမှုတော်ဆောင်ညီလာခံ)၊ Kaptel Community Center (ကပ်တဲလ် လူမှုရေးအသင်းတိုက်)၊ ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးထိန်း သိမ်းရေးနှင့် ဖြန့်ဝေ ရေးကော်မတီ တို့ဖြစ်ကြသည်။

လူမှုရေးအဖွဲ့တွင် ရပ်မိရပ်ဖများ၊ အမျိုးသမီး/အမျိုးသားများနှင့် လူငယ် များပါဝင် ဖွဲ့ စည်းထားပြီး လူငယ်များမှာ အမြဲတက်ကြွမှုရှိကြပါသည်။ လူမှုရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွင်းတက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသော်လည်း တစ်ဖွဲ့ နှင့်တစ်ဖွဲ့ အားပြိုင်ခြင်း၊ ဘာသာရေးကျောင်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခုသဘောထားကွဲလွဲမှုများအား ထင်ရှားစွာတွေ့ရှိရသည်။ အထူးသဖြင့်ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး နှင့် ဘာသာရေးအသင်းခေါင်းဆောင်များ အကြားညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုအားအလွန်နည်းကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ပညာရေးကဏ္ဍအတွက် မိဘဆရာအသင်းကိုဖွဲ့စည်းပြီး မူလတန်း၊ အလယ်တန်းပညာရေး ၊ အထက်တန်းနှင့်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

တောင်သူ(၄၈၁) ဦးရှိ၍ ယာဇက စုစုပေါင်း (၃၇၆) ဧက၊ လယ်မြေ (၉၃) ဧကနှင့် ဥယျာဉ် ခြံမြေ (၃၃) ဧကရှိပါသည်။တောင် ပေါ်ဒေသဖြစ်၍ တောင်ကျရေ၊မိုးရေ၊ စိမ့်စမ်းရေကို အဓိကအား ထားစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြသည်။

အဓိကသီးနှံမှာ ပြောင်းဖူး၊ စပါးဖြစ်ပြီး၊ မြေပဲ ၊ ပဲယင်း၊ နေကြာနှင့် ပဲတီစိမ်းတို့ကို စိုက်ပျိုး ကြပါသည်။ ရေထွက်ကောင်းသောနေရာ၊ ရေသွင်းမြောင်းရှိသောနေရာများတွင်သာ စပါးစိုက်ပျိုး နိုင်ပြီး ၊စပါးအထွက်မှာ တစ်ဧကလျှင်ပျမ်းမျှတင်း (၇၅) ဝန်းကျင် ထွက်ရှိပါသည်။ စပါးစိုက်ဧက မှာ (၁၀၀) ဧကဝန်းကျင်သာရှိပြီး၊ ပြောင်းဖူးစိုက်ဧကမှာ ဧက (၄၀၀) ကျော်ရှိပါသည်။ စပါးစိုက်ပျိုး ချိန်မှာ ဇွန်လမှ နိုဝင်ဘာလအထိဖြစ်ပြီး၊ ဝမ်းစာအတွက် လုံလောက်မှုမရှိကြောင်းသိရှိရသည်။ ပြောင်းဖူးစိုက်ပျိုးချိန်မှာ မတ်လ မှ စက်တင်ဘာလထိ ဖြစ်ပြီး၊ အဓိကဝမ်းစာအဖြစ် စားသုံးကြ သည်။

အခြားဝင်ငွေရစိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ ဒေသအခေါ် မျောက်ငိုပင်ဖြစ်ပြီး နှစ်ရှည်အသီးပင်ဖြစ် သည်။ သက်တမ်း ၅-၆ နှစ်တွင်စတင် အသီးသီးပြီး၊ စတင်အသီးသီးသောနှစ်တွင် (၇၀၀၀၀ -၈၀၀၀၀) ကျပ်အထိ ဝင်ငွေရရှိကြသည်။ ပုံမှန်အသီးသီးလျှင် (၂၀၀၀၀၀-၃၀၀၀၀၀) ကျပ်အထိ ရရှိသည်ဟုသိရှိရသည်။ အိမ်ထောင်စုတိုင်းတွင် အနည်းဆုံး (၁-၂) ပင်မှ အများဆုံး (၁-၂) ဧက အထိစိုက်ပျိုးထားရှိပြီး ဝင်ငွေရရှိမှုအားကောင်းသောသီးနှံဖြစ်သည်။ ပွဲစားများမှလာရောက် ဝယ်ယူမှုများပြားလျက်ရှိပြီး၊ အိန္ဒိယဈေးကွက်သို့ အရှိန်အဟုန်မြင့်စွာ ထိုးဖောက်လျက်ရှိပါသည်။ အလားအလာကောင်းသော သီးနှံတစ်ခုအဖြစ်ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ တောင်သူဦးကြီးများအနေ ဖြင့် သဘာဝမြေဆွေး၊ မြေဩဇာနှင့်တမာကဲ့သို့သော သဘာဝပိုးသတ်ဆေးများကိုအသုံးပြုရန် အသိပညာများတိုးပွားစေခြင်းဖြင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးတက်ရန် ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။

GRET (မိသားစုလယ်ယာစီးပွား တိုးတက်ရေး) အဖွဲ့ မှ စိုက်ပျိုးနည်းနှင့်ပတ်သက်သော နည်းစနစ် (ဥပမာ သဘာဝပိုးသတ်ဆေးပြုလုပ်နည်း၊အိမ်တွင်းဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း များ ကိုသင်တန်းပေးလက်တွေ့လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ စပျစ်စိုက်ပျိုးနည်းအား GRET အဖွဲ့မှ မိတ် ဆက်စိုက်ပျိုးစေခဲ့ပြီး ယခုအခါ အသီးများသီးလျက်၊ ဝိုင်ပြုလုပ်ရောင်းချနေကြပါသည်။ နောင်နှစ် အနည်းငယ်တွင် စပျစ်များပိုမိုထွက်ရှိလာပြီး မိသားစုဝင်ငွေတိုးတက်စေနိုင်သော အခွင့်အလမ်း များ မြင်တွေ့နိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၅ ဇူလိုင်လစစ်တမ်းအရ နွားနောက် (၃၅၉)ကောင်၊ ကျွဲ (၆) ကောင်၊ ဆိတ် (၈၇)၊ဝက် (၃၈၁) ကောင်၊ ဘဲ (၂၁) ကောင်၊ မြင်း (၄၁၆)ကောင်နှင့် ကြက် (၄၂၉) ကောင်အား အိမ် အများစုတွင်တနိုင်တပိုင် မွေးမြူထားရှိကြပါသည်။ ကျွဲ၊နွားများမွေးမြူ၍ဒေသတွင်းနှင့် အခြားဒေ သများသို့ ရောင်းချခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ အသားစားသုံးရန်အတွက်လည်းကောင်း မွေးမြူထား ကြပါသည်။ နွားနောက်မှာ ချင်းပြည်နယ်၏အဓိကစားသုံးကုန် အသားဖြစ်ကျော်ကြားပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ

ပန်းရံဆရာ (၁၅) ဦး၊ ပန်းပဲ (၉) ဦး၊ လက်သမားဆရာ (၄၀)ဦး အသီးသီးရှိကြပြီး၊ စိုက်ပျိုးချိန်ပြီးမှ လုပ်ငန်းစတင်လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဝင်ငွေရရှိမှု အသင့်အတင့်ဖြစ်ကြပြီး အဆင်ပြေမှုရှိသည်။ ၎င်းအပြင် သစ်ခွ၊ ဝဥ၊ လိပ်ပြာဥ စသောတောထွက်ပစ္စည်းများကို ရာသီအလိုက်ရှာဖွေနိုင်ကြပြီး၊ လွှဲဆွဲ၊ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်၊ ယက်ကန်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သူများလည်းရှိကြသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝသယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

တောမီးရှို့ခြင်း၊ မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်း၊ (မိုးများခြင်းဖြင့်ရေတိုက်စားခြင်း) တို့ကြောင့် မြေဆီဩဇာများ ပျက်စီးလာပါသည်။ ၎င်းအပြင်တောင်ယာခုတ်ခြင်း၊ အိမ်ဆောက်လုပ်ရန်သစ်ခုတ်ခြင်းများပြုလုပ်ခြင်းများကြောင့် အခြားအပင်မျိုးစိတ်များပါပျက်စီးပျောက်ကွယ်မှု မြင့်မားလာကြသည်။ စိုက်ခင်းတွင် ကျရောက်သောဖျက်ပိုးများအား စနစ်တကျကာကွယ်နည်းပညာ အားနည်းခြင်းများကြောင့်လည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကြုံရပါသည်။ တောင်ယာမီးရှို့ခြင်း၊ တောင်ယာခုတ်ခြင်းကြောင့်ရေထွက်သော အရင်းအမြစ်များပျက်စီးခြင်းနှင့် ရေထွက်နည်းခြင်းများဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ငါးမျိုးကွဲများနှင့်ပတ်သက်၍ လျှပ်စစ်ဖြင့်ငါးဖမ်းခြင်း၊ မိုင်းခွဲဖမ်းခြင်းများပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ငါးမျိုးကွဲများရှားပါးလာပါသည်။ တိရစ္ဆာန်ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှင့်ပတ်သက်၍ မိုးရာသီတွင် ခွာနာ၊ လျှာနာများဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။

(င) ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ

တီးတိန်မြို့ရှိ MADB ဘဏ်မှ စပါးစိုက်တောင်သူများအတွက် ဘဏ်ချေးငွေရရှိနိုင်သော်လည်း၊ ယခုနှစ်တွင် ကပ်တယ်ကျေးရွာတွင် မည်သူမှချေးယူခြင်းမရှိကြပါ။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ငွေပြန်သိမ်းချိန်မှာသတ်မှတ် ချိန်ထက်စော၍ကောက်ခံသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်နှစ်က တောင်သူတစ်ဦးလျှင် စပါးစိုက်ပျိုးရန် တစ်ဧကကို (၁၀၀၀၀၀) ကျပ်နှုန်း ထုတ်ချေးပေးသည်။ လယ်ပိုင်ဆိုင်မှုမှာလည်း ပျမ်းမျှတစ်ဧကစီသာပိုင်ဆိုင်ကြ၍ မြို့သို့သွားရောက်ထုတ်ယူရန် အဆင်မပြေသောကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။ မြို့နယ်သမဝါယမဦးစီးဌာနအနေဖြင့် ကျေးရွာရှိသမဝါယမအဖွဲ့အစည်းသို့ ငွေထုတ်ချေးခဲ့ပါသည်။ စိုက်ပျိုးကုန်ထုတ်သမဝါယမအတွက် အဖွဲ့ဝင်များအား တစ်ဦးလျှင် (၅၀၀၀၀) ကျပ်နှုန်းဖြင့် ထုတ်ချေးပါသည်။ ချေးငွေကာလမှာ (၆)လ ဖြစ်ပြီး အတိုးမှာတစ်နှစ်လျှင် (၈.၅%)ဖြစ်ပါသည်။ GRET / Microfinance Institute အဖွဲ့မှအသင်းဝင်တစ်ဦးလျှင် (၃၀၀၀၀-၅၀၀၀၀) အထိ ချေးယူနိုင်ပြီး အတိုးနှုန်း မှာ (၂.၅ %) ဖြစ်ပါသည်။ အသင်းဝင်များသာ ချေးယူနိုင်ပြီး၊ အသင်းမဝင်သူများမှာ လက်လှမ်းမမီပေ။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

(၅-၉) နှစ်ကြားမူလတန်းကျောင်းနေအရွယ်ကလေး ကျား (၁၃၄) ဦး၊ မ (၁၃၀) ဦး၊ ပေါင်း (၂၆၄) ဦးရှိပြီး၊ ၎င်းကလေးများအားလုံး ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်းတွင် တက်ရောက်ပညာသင်ကြားနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်အလယ်တန်းကျောင်းနှင့် တွဲဖက်အထက်တန်းကျောင်းကိုဖွင့်လှစ်ထားပြီး အလယ်တန်းကျောင်းသား ကျား (၆၇) ဦး၊ မ (၁၁၃) ဦး၊ ပေါင်း (၁၈၀) ဦး တက်ရောက်

သင်ကြားနေကြပါသည်။ အထက်တန်းကျောင်းသား ကျား (၁၄) ဦး၊ မ (၂၂) ဦး ၊ ပေါင်း (၃၆) ဦးတို့ သည်လည်း အထက်တန်းပညာကို ကျေးရွာအတွင်းတွင် သင်ကြားလျက်ရှိကြပါသည်။

အထက်တန်းကျောင်းဆောင်အနေအထားမှာ ယိုယွင်းနေပြီး ၁၉၇၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်ကတည်းက တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာအထက်တန်းကျောင်းသည် တောင်ထိပ်တွင်တည်ရှိသော ကြောင့်သွားလာရခက်ခဲပါသည်။ ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်းမှာလည်း ကျောင်းသားအချိုးနှင့် စာသင်ခန်းမှာမျှတမှုမရှိသောကြောင့် တစ်နေ့လျှင်နှစ်ကြိမ်ခွဲ၍ စာသင်ကြားလျက်ရှိပြီး၊ ပြီးပြည့်စုံသော ပညာရေးရရှိရန် အလို့ငှာစာသင်ကျောင်းဆောင် ထပ်မံတိုး ချဲ့ရန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ရွာနှင့်စာသင်ကျောင်းမှာ တစ်မိုင်နီးပါးဝေးပြီး ခြေလျင်ခရီးသာသွားရသောကြောင့် ခလေးငယ်များမောပန်းပြီး နံနက်ပိုင်းတွင်စာသင်ယူမှုတွင် အခက်အခဲရှိကြသည်။ ကျောင်းသုံးသင်ထောက်ကူပစ္စည်းများနှင့်စာသင်ခုံများလည်း ပျက်စီးယိုယွင်းမှုများရှိနေကာ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းတွင်ဆရာနှင့် ကျောင်းသားအချိုးအစားသည် မျှတမှုမရှိဘဲလစ်လပ်ဝန်ထမ်း အတွက်အစားထိုးမခန့်နိုင်သေးခြင်း၊ အထက်တန်းပြများတွင် ဘာသာရပ်အလိုက်ပြသမည့်ကျောင်း ဆရာမလုံလောက်ခြင်းတို့ရှိနေပါသည်။ မူလတန်းကျောင်းသားများအတွက် ကျောင်းဖွင့်ရာသီတွင် ပုံနှိပ်စာအုပ်ပံ့ပိုးမှုရှိသော်လည်းကျောင်းသုံးဗလာစာအုပ်များကိုမူ ပြင်ပမှဝယ်ယူသုံးစွဲရပါသည်။ မိဘဆရာအသင်းမှာ ပညာရေးမြှင့်မားရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

တစ်ရွာလုံးအတွက် သောက်သုံးရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ သောက်ရေ၊ သုံးရေ၊ ချိုးရေတို့အတွက် အိမ်ထောင်စုအများစုတွင် စိမ့်စမ်းရေများမှရရှိပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံးလုံလောက်စွာရရှိနိုင်ပါသည်။ အနီးစပ်ဆုံးရေအရင်းအမြစ်မှနေ၍ ပိုက်လိုင်းတပ်ဆင်အသုံးပြုကြပြီး အချင်းချင်းမျှဝေသုံးစွဲကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင်အိမ်ထောင်စု (၄၆၈)စုမှာ ယင်လုံအိမ်သာ၊ ကျင်းအိမ်သာ (၄၃) အိမ် ထောင်စုနှင့် တောထိုင် (၃၅) အိမ်ထောင်စု အသုံးပြုကြပြီး ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးပါသည်။ ကျေးရွာရှိမူလတန်းကျောင်းမှ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၏ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးအတွက်လုံလောက်သောအသုံးအဆောင်မရှိပါ။

(ဆ) လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု

ကျေးရွာတွင် ကွန်ပျူတာ၊ ပရိဘောဂပစ္စည်း၊ လိုအပ်သောကိရိယာ တန်ဆာပလာများနှင့် ပြည့်စုံသောလေ့လာသင်ယူရေးနေရာတစ်ခုနှင့် စာကြည့်တိုက်အဆောက်အဦးတို့လိုအပ်ပါသည်။ စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်မစုံလင်မှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်အဆောက်အဦးမရှိခြင်းတို့မှာလည်း အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်နေပါသည်။ လူငယ်များကိုလည်း စာဖတ်နှုန်းအရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ပေးရန် အထူးလိုအပ်လျှက်ရှိပါသည်။ ၎င်းဒေသရှိအလယ်တန်းအရွယ်ကျောင်းသားအများစုမှာ ဗမာစကားကို ကျွမ်းကျင်စွာပြောဆိုနိုင်မှာအားနည်းပြီး၊ အထက်တန်းနှင့် အထက်တန်းအောင်မြင်ပြီးသူများသာလျှင် ဗမာစကားအားကျွမ်းကျင်စွာ ပြောဆိုဆက်ဆံနိုင်ကြသည်။ အဓိကအားဖြင့် ချင်းဘာသာစကား၊ တီးတိန်ဘာသာစကားကို အသုံးပြု၍ပြောဆိုဆက်ဆံကြသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ကြပြီးသီချင်းဆိုခြင်း၊ လူမှုရေးပွဲတော်များတွင်

ချက်ပြုတ်ရာတွင် ပါဝင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်စာများဖိတ်ပေးခြင်း၊ ဧည့်သည်များအား ဧည့်ခံပေးခြင်း၊ လမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း၊ လမ်းပြုပြင်ခြင်း၊ ရေနွတ်မြောင်းဖောက်ခြင်း ကဲ့သို့သောလုပ်ငန်းများတွင် ဝိုင်းဝန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပါသည်။

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီရယူမှု- လမ်း၊တံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

တီးတိန်မြို့သို့သွားသော မြေသားလမ်းမှာတစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာနိုင်ပြီး အများအားဖြင့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်နှင့် သွားလာနိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိအိမ်ထောင်စုအချို့မှာ မော်တော်ဆိုင် ကယ်ကိုယ်စီရှိကြပါသည်။ ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာသို့ရောက်ရှိရန် မဏိပူရမြစ်ကူးတံတားတစ်ခုကို ဖြတ်သန်းရပြီး၊ တံတားမှာယခုအခါ ကြံ့ခိုင်မှုအားနည်းလျှက်ရှိပါသည်။ ကပ်တယ်လ်မှ ကုန်ပစ္စည်း အချို့သည် အန္တိယနယ်စပ်သို့စီးဆင်းလျှက်ရှိပြီး၊ ၎င်းလမ်းအနေအထားမှ လူသွားလမ်းသာသာဖြစ် ပြီးမြင်ကို အဓိကထားသွားလာကြပါသည်။ လမ်းအရှည်မှာ (၁၂) မိုင်ဖြစ်ပြီး၊ ကျေးရွာလူထုသဘော ထားအရဦးစားပေး နံပါတ်တစ်အဆင့်တွင်ရှိနေပါသည်။ ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးသွယ်တန်းအသုံး ပြုခြင်းအား ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ကို ဖြင့်ပြုလုပ်ထားရှိပါသည်။ ကျေးရွာအများပိုင်အသေးစားရေ အားလျှပ်စစ်တစ်ခုနှင့် ပုဂ္ဂလိကပိုင် ၂ ခု စုစုပေါင်း (၃) ခုတည်ရှိပါသည်။ သို့သော်အိမ်တိုင်းနီးပါး ဆိုလာစနစ်ကိုအသုံးပြုကြပါသည်။ အိမ်တိုင်းတွင်မီးထိန်ထိန်လင်းသော်လည်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားမှာ ပြည့်ဝစွာမရရှိပေ။ ချက်ပြုတ်စားသောက်ရန်အလို့ငှာထင်းကိုသာ အဓိကအားထားအသုံးပြုကြပြီး၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှုမှာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပိုမိုများပြားလာသည်။ ထင်းကိုတစ်နှစ်စာအတွက် အိမ်တိုင်းနီးပါး သိုလှောင်ထားလေ့ရှိပြီး၊ ကိုယ်တိုင်ခုတ်ယူသယ်ဆောင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာလူထုသည် တယ်လီဖုန်း (၂၀၂) လုံး၊ ရေဒီယို (၁၄) လုံး၊ စလောင်း၊ ရုပ်မြင်သံကြား (၆၀) လုံး၊ ဂျာနယ်နှင့် လက်ကိုင်ဖုန်းနှင့်ချိတ်ဆက်သော အင်တာနက်စနစ်များကို ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြု နိုင်ကြပါသည်။ နိုင်ငံခြားသို့လည်း ဖုန်းတိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ခေါ်ယူမှုများလည်း ရှိ ပါသည်။ ကျေးရွာတွင်စာကြည့်တိုက်တစ်လုံးရှိပြီး၊ အဆောက်အဦမှာ ငှားရမ်းအသုံးပြုလျှက်ရှိ ပါသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုအနေဖြင့် ကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ ပြည်သူ့လူထုမှာဘေးကင်းလုံခြုံ ကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း၌ရဲစခန်းတစ်ခုရှိပြီး စခန်းမှူးနှင့် ကျေးရွာသူ၊ သားများမှာရင်းနှီးဖော် ရွေ့စွာဆက်ဆံပြောဆိုကြပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်အချို့ကို ချမှတ်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။ ကျွန်ုပ်တို့ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပြည်သူ့လူထုကို ထိခိုက်စေနိုင်သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် နှင့် ပတ်သက်၍ ထပ်မံသင်တန်းများရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ပတ်သက်၍ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ အတွေ့အကြုံမရှိခြင်းတို့သည်လည်း အဟန့်အတား တစ်ခုအနေဖြင့်ရှိနေပါ သည်။

သို့သော် ရေဒီယို ၊ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးများမှတစ်ဆင့် မိုးလေဝသ သတင်းအချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမှီ မှုရှိကြသည်။

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

လယ်မြေဧက (၉၀) ကျော်နှင့်တောင်ယာဧက (၃၇၀) ကျော်ရှိပြီး၊ လယ်စပါးနှင့်တောင်ယာ စပါးနှစ်မျိုးစလုံးစိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အခြားအစိုးရ မဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများမှ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများအနည်းငယ်ရရှိပါသည်။

ဝင်ငွေရစိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ ဒေသအခေါ်မျောက်ငိုပင်ဖြစ်ပြီး နှစ်ရှည်အသီးပင်ဖြစ်သည်။ သက်တမ်း ၅-၆ နှစ် တွင် စတင် အသီးသီးပြီး၊ စတင်အသီးသီးသော နှစ် တွင် (၇၀၀၀၀-၈၀၀၀၀) ကျပ်အထိ ဝင်ငွေရ ရှိ ကြသည်။ ပုံမှန် အသီးသီးလျှင် (၂၀၀၀၀၀-၃၀၀၀၀၀)ကျပ်အထိ ရ ရှိ သည်ဟု သိရှိရ သည်။ အိမ် ထောင်စုတိုင်းတွင် အနည်းဆုံး (၁-၂) ပင်မှ အများဆုံး (၁-၂) ဧက အထိ စိုက်ပျိုးထားရှိ ပြီး ဝင်ငွေရရှိမှုအားကောင်းသောသီးနှံ ဖြစ်သည်။ ပွဲစားများမှလာရောက်ဝယ်ယူမှု များပြားလျက်ရှိ ပြီး၊ အိန္ဒိယဈေးကွက်သို့ အရှိန်အဟုန်မြင့်စွာ ထိုးဖောက်လျက်ရှိပါသည်။ အလားအလာကောင်း သောသီးနှံတစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။ မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စုံလင်စွာမွေးမြူကြ ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ နွားနောက်၊ ကျွဲ၊ မြင်း၊ ဆိတ်နှင့် ဝက်များ မွေးမြူကြသည်။ သို့သော် တစ် ပိုင်တစ်နိုင်သာမွေးမြူကြပြီး အခြားသို့တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရန် မွေးမြူမှုမရှိကြပေ။ သစ်ခွ၊ ဝဥ၊ လိပ်ပြာဥရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် တောထွက်ပစ္စည်းများကို ရာသီအလိုက်ရှာဖွေနိုင်ကြသည်။ လွှဲဆွဲ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်၊ ယက်ကန်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သူစွာ လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေအသင့်အတင့်ရရှိ ကြပါ သည်။ ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုအနေဖြင့် ကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ ပြည်သူလူထုမှာ ဘေးကင်း လုံခြုံကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း၌ရဲစခန်းတစ်ခုရှိပြီး စခန်းမှူးနှင့် ကျေးရွာသူ၊သားများမှာ ရင်းနှီး ဖော်ရွေစွာဆက်ဆံပြောဆိုကြပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်စီမံခန့်ခွဲရေးစနစ်အချို့ကို ချမှတ်ထားခြင်းမရှိသေးပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပြည်သူလူထုကို ထိခိုက်စေနိုင်သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်၍ ထပ်မံသင်တန်းများရယူရန် လိုအပ်ပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှာ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဗဟုသုတနည်းခြင်း၊ အတွေ့အကြုံမရှိ ခြင်းတို့သည်လည်း အဟန့်အတားတစ်ခုအနေဖြင့်ရှိနေပါသည်။

ရေဒီယို ၊ ရုပ်မြင်သံကြားနှင့် တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးများမှတစ်ဆင့် မိုးလေဝသသတင်း အချက်အလက်များကို လက်လှမ်းမှီမှုရှိကြသည်။ ၎င်းအပြင် ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာတွင် ရဲခန်းတစ်ခု တည်ရှိပြီး၊ လိုအပ်သော အကူအညီများ၊ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှုများအား လက်လှမ်းမှီမှုရှိကြပေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောင်းနှင့်စပါးတွင်ပိုးမွှားများ ကျရောက် တတ်ပြီး၊ ထိရောက်စွာကာကွယ် နှိမ်နင်းခြင်းမရှိကြောင်းသိရသည်။ တိရစ္ဆာန်ရောဂါနှင့်ပတ်သက်၍ မိုးရာသီတွင်နွားများ၌ ပေါင်ပုပ်လက်ပုပ်ရောဂါဖြစ်ပွားတတ်သည်။ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့်ဗဟုသုတရှိသူ ကျေးရွာတွင်အလွန်နည်းပါးပါသည်။ ရာသီအလိုက်ဝင်ငွေရရှိမှု အသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း နှစ်လ နှင့် သုံးလအကြားသာခံသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါးထွက်ရှာကြသဖြင့် တောထွက်ပစ္စည်းများပြုန်းတီး မှုနှုန်းမြင့်မားသည်။ ငွေကြေးအရင်းအနှီးတတ်နိုင်မှုအားနည်းပြီး၊ လွှဲသွားများမှာတစ်နှစ်ပတ်လုံး အလုပ်ပုံမှန်မရှိလှဘဲ တောင်ယာရိတ်သိမ်းပြီးချိန်လောက်သာ အလုပ်ရှိကြသည်။ ကပ်တယ်လ်ကျေး ရွာသည် တီးတိန်မြို့နှင့် (၁၈) မိုင်၊ နယ်စပ်မြို့သေး တွီးအိုမမြို့နှင့် (၂၁) မိုင်အကွာတွင်တည်ရှိပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲသော နေရာတွင်တည်ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတွင်ဂျစ် ကားများသာသွားလာနိုင်ပြီး၊ မိုးရာသီတွင် မြေပြိုခြင်း၊ လမ်းပျက်ခြင်းများကြောင့် မော်တော်ဆိုင် ကယ်သာလျှင်သွားလာနိုင်ပါသည်။ သို့သော် ဒေသခံရွာသားများအနေဖြင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံးသွားလာ နေကြပါသည်။

အခြားစိတ်ဝင်စားစရာကောင်းသော ဈေးကွက်တစ်ခုမှာ အိန္ဒိယဈေးကွက်ဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုး ထွက်ရှိသော မျောက်ငိုသီးများအား အိန္ဒိယသို့တင်ပို့ရောင်းချသဖြင့် ဝင်ငွေအလွန်ကောင်းသော သီးနှံ တစ်ခုဖြစ်သည်။ သို့သော် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမှာ လူသွားလမ်းသာဖြစ်ပြီး၊ မြင်းကို အဓိက အသုံးပြုကြသည်။ အခြားအစက်တပ်ယာဉ်များ မသွားလာနိုင်ခြင်းကြောင့် အချိန်ကြွကြောမှုများရှိ ပြီး၊ ခရီးတွင်မှုမရှိခြင်းနှင့် လိုချင်သောပမာဏအထိ မသယ်ဆောင်နိုင်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ရသည်။ အိန္ဒိယနှင့်တီးတိန်မြို့သို့ သယ်ပို့ရောင်းချကြသော်လည်း မိုးရာသီတွင်ပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲမှု ကြောင့် ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများရှိသည်။ ကျေးရွာတွင်လျှပ်စစ်မီးလုံ လောက်စွာမရရှိဘဲ၊ ချမ်းသာသောအိမ်ထောင်စုများတွင်သာ လျှပ်စစ်မီးရရှိနေကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ရွာလုံးကျွတ်လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးသည်လည်း အဓိကကျသောအချက်ဖြစ်ပြီး၊ ရှိပြီးသားအသေး စားရေအားလျှပ်စစ်အား အဆင့်မြင့်ပြုပြင်ပြီး၊ တစ်ရွာလုံးလျှပ်စစ်မီးလင်းစေရေးမှာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေးအတွက်လွန်စွာအရေးကြီးပေသည်။

(၆) ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

(က) ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသူ/ ကျေးရွာသားများသည် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီး ဌာနမှကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နည်းဗျူဟာများရေး ဆွဲထားပြီးဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာများတွင် ကျေးရွာသူ/ ကျေးရွာသားများ ဝင်ငွေတိုး တက်ရေး၊ တစ်ဦးချင်းစွမ်းရည်တိုးတက်ရေးနှင့် ပညာရေးကိုအလေးထားပြီး ကလေးများနှင့်လူငယ် များအတွက် လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် ရည်မှန်းချက်များပါဝင်သည်။ ကွင်းဆင်း

အဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ပြီး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် (၃) ခုကိုလည်းအောက်ပါအတိုင်း ရိုးရှင်းစွာချမှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- (၁) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေတိုးလာနိုင်ရမည်။
- (၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် ကျေးရွာမီးလင်းရေးနှင့်လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်လာခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် လူနေမှုအဆင့်အတန်းနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုများမြင့်မားလာရမည်။
- (၃) ကျေးရွာလူထုသည် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမှီရရှိလာခြင်းဖြင့် လူနေမှုဘဝအဆင်ပြေသာယာမှုများရှိလာစေရမည်။

(ခ) နည်းဗျူဟာ

ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ မူဝါဒဆိုင်ရာအကူအညီများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အစီအစဉ်များ စွာလိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများတိုးတက်များပြားလာစေရေး၊ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍများ လက်လှမ်းမှီရရှိစေရေး၊ အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နည်းပညာရရှိစေရေးနှင့် ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် ကျေးရွာနှင့် တီးတိန်မြို့နယ်နှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့ဖြင့် ဆက်စပ်လုပ်ကိုင်မှုတိုးချဲ့ရန်လိုအပ်ပါသည်။

- (၁) စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အလို့ငှာ စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာရရှိစေရန်အရေးကြီးပေသည်။ နွေရာသီတွင် ရေလုံလောက်မှုမရှိခြင်းများကြောင့်၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် အခြားစိုက်ပျိုးသီးနှံများမစိုက်ပျိုးနိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့် လိုအပ်သောပိုက်လိုင်းများတပ်ဆင်ခြင်း၊ ရေလှောင်ကန်များတည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ အိမ်ခြံဝန်းဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်းများပေးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများအတွက် အပိုဝင်ငွေရရှိလာနိုင်စေပြီး၊ စီးပွားရေးပိုမိုအဆင်ပြေလာနိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်နှင့် နွားနောက်များ ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးခြင်းများကြောင့် သီးနှံစိုက်ခင်းများပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကြုံတွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် စားကျက်မြေသီးသန့်ထားရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စိုက်ခင်းကာကွယ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်ဖျက်စီးမှုဘေးမှုကာကွယ်နိုင်ပြီး၊ သီးနှံအထွက်တိုးလာ နိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။
- (၂) လယ်မဲ့ယာမဲ့နှင့် ဆင်းရဲသားလယ်သမားများအား ကြက်၊ ဝက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ပြီးအပိုဝင်ငွေရရှိစေမည်။ ကျေးရွာ၏အိမ်ခြံဝင်းများသည် ကျယ်ဝန်းသဖြင့် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်နိုင်သည်။ နွားနောက်မွေးမြူရေးသည် ချင်းပြည်နယ်၏ အထင်ကရမွေးမြူရေးဖြစ်ပြီး၊ အသားခြောက်ပြုလုပ်ပြီး၊ အခြားဒေသများသို့ရောင်းချပါကဝင်ငွေပိုမိုရရှိနိုင်သည်။ သို့သော်အခြောက်လှမ်းရန် အခြောက်ခံစက်၊ အသား

ခြောက်ထုတ်လုပ်သောနည်းပညာနှင့် အခြားဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုများလည်း စီမံဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များဖန်တီးပေးခြင်း၊ ယက်ကန်းစင်လုပ်ငန်းများ တည်ထောင်ပေးခြင်းနှင့် ကျောက်ဖြတ်စက်လုပ်ငန်းများတည်ထောင်ပေးခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါး သောအိမ်ထောင်စုများအတွက် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများဖန်တီးပေးနိုင်ပြီး၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လွန်စွာအထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်သည်။

(၃) လယ်မဲ့ယာမဲ့ဆင်းရဲသားများ ဝင်ငွေတိုးတက်စေရန်အတွက် အလုပ်အကိုင်များဖန်တီးပေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများဖော်ဆောင်ပေးရေး၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ စီမံခန့်ခွဲမှုကျွမ်းကျင်ရေး၊ လုပ်ငန်းသစ်များစွန့်ထွင်လုပ်ကိုင်ရေး၊ တစ်နိုင်တပိုင်ကျေးလက် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများတိုးပွားလာပြီး အနီးအနားတဝိုက်ဈေးများတွင် ထုတ်ကုန်များရောင်းချရေးတို့ကို လုပ်ရပါမည်။

(၄) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ကျေးရွာတွင်း အသေးစားလုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေများ၊ ငွေကြေးကြေးဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဘဏ်လုပ်ငန်းများလိုအပ်ပါသည်။ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်ဘဏ်နှင့် ငွေချေးယူမည့်ကျေးရွာသားများကိုစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ငွေချေးလိုသူများဘက်မှဘဏ်သို့ အဆိုပြုလွှာတင်နိုင်ရန်အတွက် အထောက်အထားမှတ်တမ်း မှတ်ရာများပြုစုထားရှိရန်နှင့် ကျေးရွာအခြေပြုငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းကို ခိုင်မာတောင့်တင်းအောင် ဆောင်ရွက်ထားရပါမည်။ သို့မှသာ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသောဘဏ်များနှင့် ချိတ်ဆက်မိပြီး ကျေးရွာငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းအတွက် ရင်းနှီးမြုပ်နှံငွေပိုမို အားကောင်းလာမည်ဖြစ်သည်။ ငွေထုတ်ချေးမည့်ဘက်မှလည်း ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးကဏ္ဍဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ဘဏ်ခွဲများမှဆွေးနွေးညှိနှိုင်းတောင်းဆိုမှုများလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ သို့မှသာကျေးလက်ဒေသနေ ပြည်သူများထံသို့ ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိမှုတို့ လုံလုံလောက်လောက် ရှိနိုင်ပေမည်။

(၅) လူမှုစီးပွားတိုးတက်ရေးအတွက် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေကောင်းဖန်တီးပေးခြင်းသည်လည်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လွန်စွာအရေးကြီးပေသည်။ ကျေးရွာလမ်းတံတားများ ဆောက်လုပ်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရေထိန်းနံရံများတည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ ပညာရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦးနှင့် အသုံးအဆောင်များရရှိခြင်း၊ ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးပြည့်ဝစွာရရှိနိုင်ခြင်းနှင့် ကျေးလက် စာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်ပေးခြင်းဖြင့် လူမှုစီးပွားတိုးတက်လာနိုင်စေပြီး၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခြေအနေကောင်းများဖန်တီးလာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အစိုးရ၊ မြို့နယ်အဆင့်သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများ၊ ပြင်ပနိုင်ငံတကာအလှူရှင်များနှင့် အခြားအလှူရှင်များ၏ကူညီမှုများဖြင့် ဒေသအဆင့်၊ ကျေးရွာအဆင့်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အရှိန်အဟုန်မြှင့်လုပ်ဆောင်သင့်ပေသည်။

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများအကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏ မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသောအစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ နှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့်နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့်ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်လုပ်ငန်းအားနည်းပညာအထောက်အပံ့များပံ့ပိုးပေးမှုသည်အ လွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂတ်တွင်လည်းရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကိုနိုင်ငံတော်အ စိုးရထံမှရရှိမည်ဟုမျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိ ခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည် ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလ အတိုင်း မှန်မှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေး

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော နည်းပညာ၊ သင်တန်းနှင့်လိုအပ်သောအကူအညီများ ပေးသင့်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးစက်ကိရိယာနှင့် ပတ်သက်၍ သုံးစွဲမှုမရှိသလောက်ရှားပါးပြီး၊ လူအင်အားကိုသာအဓိက အားထားကြသည်။ ရေ သွင်းစပါးစိုက်ပျိုးရန်ရေအရင်းအမြစ်ရှိပြီး သွယ်တန်းပြုလုပ်ရန် ရေပိုက်လိုင်းများလိုအပ်လျှက်ရှိ ပါသည်။ စိမ့်ချောင်းရေမှ ရေအရင်းအမြစ်ရရှိရန် အခွင့်အရေးရှိသော်လည်း၊ သွယ်တန်းရန်အ ရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ခြင်းမှာ အဓိကအဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်နေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး အလုံအလောက် ရရှိနိုင်ပါက စပါးတိုးချဲ့စိုက်ပျိုးနိုင်ပြီး၊ ဝမ်းစာအတွက် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ဖူလုံလာနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းအကူအညီများ၊ အခြားအလှူရှင်များ၏ အကူအညီကိုရရှိပါကရေပိုက်လိုင်း သွယ်တန်းမှုအားလျှင်မြန်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်နိုင် မည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) ငွေကြေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ငွေကြေးဆိုင်ရာဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာသည် လက်လှမ်းမှီမှုအ လွန်ခက်ခဲသောနေရာတွင်တည်ရှိပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်မှာပင် ပုဂ္ဂလိဘဏ်တစ်ခုမျှမရှိပေ။ ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသောအဖွဲ့မှာလည်း မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်၊ သမဝါယမဘဏ်နှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သာရှိပြီး၊ လုံလောက်ချေးငွေပမာဏအား ထုတ်ချေးနိုင်ခြင်းမရှိပေ။ ဘဏ် လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီးများအတွက် လိုအပ်သော ချေးငွေရရှိရန်စနစ်များ ပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်အသေးစားစက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာအစီအစဉ်

နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့်လည်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အကူပြုအဖွဲ့တစ်ခုထူထောင်ပြီး မြို့နယ်အဆင့်စီမံခန့်ခွဲရေးအောက်တွင် ထားရှိကာတစ် နှစ်ပတ်လုံးဝန်ဆောင်မှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့တွင်ကျွမ်းကျင်ပညာရှင် တစ်ချို့နှင့် တိုးချဲ့ပညာပေးရေးဝန်ထမ်းအချို့ ပါဝင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်ဒေသမှသည်ကျေးရွာအထိ လိုအပ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သောရန်ပုံငွေလည်းရှိရပါမည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းအလိုက် ဘဏ်လုပ် ငန်းဆိုင်ရာငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုပေးသော အဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်၍ အသေးစားလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးရန် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာသတင်းအချက်အလက်များအားလည်း ကျေးရွာများလက် လှမ်းမှီစွာရရှိရန်လုပ်ဆောင်ပေးသင့်ပါသည်။

(င) လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး

လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်မှုသည် ဒေသစီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား လွန်စွာအ ထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးမကောင်းမှုကြောင့် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုအား နှောင့်နှေးစေပြီး၊ အမြတ်ရရှိမှုအားလျော့နည်းစေပါသည်။ တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သည်နှင့်အညီ မိုးရာ သီတွင်သွားလာရခက်ခဲမှုကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်ငန်းများအားထိ ခိုက်မှုရှိစေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကျေးရွာတွင်းလမ်းအား သက်ဆိုင်ရာကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှတာဝန် ယူ၍ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်စေလိုပါသည်။ ၎င်းအပြင်မတူပီမင်းတပ်ကားလမ်းမကြီးသည် မတူပီမြို့၏ အဓိကသွေးကြောကြီးတစ်ခုဖြစ်သောကြောင့် ဆောက်လုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် ထွေအုပ်ဌာနတို့မှနိုင်ငံ တော်အစိုးရဘတ်ဂျက်၊ ပြည်နယ်အစိုးရဘတ်ဂျက်များဖြင့် ကောင်းမွန်စေရန်ပြုပြင်စေလိုပါသည်။ ယခုနှစ် ၂၀၁၅ ခုနှစ် မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းမှုကြောင့်မြေပြိုခြင်း၊ လမ်းပျက်ခြင်းနှင့် တံတားကျိုး ခြင်းများ နေရာအနှံ့အပြားဖြစ်ပွားခဲ့မှုကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးများ ပြတ်တောက်ခဲ့ရပါသည်။

(စ) ပညာသင်ကြားမှုအစီအစဉ်

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာတွင် တွဲဘက်အထက်တန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းနှင့် မူလတန်း ကျောင်း တစ်ကျောင်း ၊ စုစုပေါင်း (၂) ကျောင်းတည်ရှိပါသည်။ အထက်ကျောင်းမှာ ၁၉၇၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်မှ တည်ဆောက်ခဲ့ပြီး၊ အုတ်ပနက်တိုင်များမှာပျက်စီး၍ အန္တရာယ်ရှိသောအခြေအနေသို့ရောက်ရှိနေ ပါသည်။ ထိုအထက်တန်းကျောင်းမှာ တောင်ထိပ်ပေါ်တွင်တည်ရှိ ပြီး၊ ၁ မိုင်အတက်ခရီးဖြစ်၍ ကလေးငယ်များကျောင်းတက်ရသည်မှာ လွန်စွာပင်ပန်းလှပါသည်။ ယခုအခါ ကျေးလက်မိဘဆရာ အသင်းဆပ်ကော်မတီသည် ကျေးရွာအတွင်း၌ မြေနေရာရရှိရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး သက် ဆိုင်ရာ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနတို့နှင့်ချိတ်ဆက်၍ စာသင် ကျောင်းအသစ်တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် ကျေးရွာမူလတန်း ကျောင်းသည်လည်း ကျောင်းသားဦးရေနှင့် ကျောင်းဆောင်မှာမျှတမှုမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင်နှစ်ကြိမ်ခွဲ ၍ သင်ကြားနေရသဖြင့်၊ ပညာရေးတိုးတက်ရန်အခက်အခဲဖြစ်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းဆောင်

အသစ်တိုးချဲ့ ဆောက်လုပ်ပေးမည်ဆိုပါက ကျောင်းသားများတစ်နေ့ကုန်စာသင်ကြားနိုင်ပြီး၊ ပညာရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုဖြစ်ရန် မလွဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

(စ) ကျေးရွာမီးလင်းရေး နှင့် ကျန်းမာရေး

ကျေးရွာပိုင်အသေးစားရေးအားလျှပ်စစ်သည် မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းမှုကြောင့် မျောပါပျက်ဆီးခဲ့သည်။ ကျေးရွာလူထုမှရွာပိုင်ရန်ပုံငွေဖြင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရန် အားစိုက်ထုတ်မှုမပြုနိုင်သေးပေ။ ပျက်ဆီးဆုံးရှုံးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ထွေအုပ်ဦးစီးဌာနသို့အစီရင်ခံစာ တင်ပြထားပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ နေရာအနံ့ပျက်ဆီးမှုများပြားသောကြောင့် အစိုးရဌာနများမှကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း မပြုနိုင်သေးပေ။ ထို့ကြောင့်နိုင်ငံတော်အစိုးရ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရမှ ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးရရှိစေရန်ကူညီဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် ကျေးရွာမီးလင်းလာနိုင်စေပြီး၊ လူနေမှုအဆင့်အတန်းမြင့်မားလာစေနိုင်ပါမည်။

ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ကျန်းမာရေးအဆင့်ဆေးပေးခန်းသာတည်ရှိပြီး၊ ပြီးပြည့်စုံသော ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအဆောင်အယောင်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုများပြည့်ဝစွာမရရှိပေ။ အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင်တီးတိန်မြို့သို့ လူနာတင်ဆောင်ရန်အခက်အခဲများရှိကြပြီး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးညံ့ဖျင်းမှုများကြောင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် လူနာတင်ယာဉ်နှင့် အခြားကျန်းမာရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအား ကျေးရွာအဆင့်လက်လှမ်းမှီရရှိလာနိုင်စေရေးသည်လည်း အရေးကြီးပေသည်။

(စ) စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ

(က) နှစ်စဉ်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုသည် ငါးနှစ်တာအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ရေးဆွဲချိန်တွင် စိစစ်ရွေးချယ်ထားသည့် ဦးစားပေးစီမံချက်များမှာ ပြည့်စုံလုံလောက်နိုင်မည်မဟုတ်သေးပေ။ သို့ဖြစ်၍ ကျေးရွာလူထုသည် စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှု (၂-၃) နှစ်ကျော်လာချိန်တွင် စီမံကိန်းငါးနှစ်တာကာလအတွင်း ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများထပ်မံဖော်ထုတ်ပြီး လုပ်ဆောင်ရန်လိုအပ်လာပါမည်။ ထို့ကြောင့် ဆိုးရွားသောသဘာဝဘေးအန္တရာယ် သက်ရောက်မှုများမရှိခဲ့လျှင် ငါးနှစ်တာဖွံ့ဖြိုးရေးနည်းဗျူဟာသည် အနည်းနှင့်အများပြောင်းလဲမှုရှိမည် မဟုတ်သော်လည်း စီမံကိန်းငါးနှစ်တာအတွင်း ထပ်တိုးစီမံချက်များအား ထည့်ဝင်လာနိုင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် နှစ်အလိုက်ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးစီမံမှုဆိုင်ရာရွေးချယ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်နှင့် စီမံချက်များအားပြုပြင်မွမ်းမံနိုင်ခြင်းတို့ကို ပြုပြင်ရလွယ်ကူစေသည်။ ဒေသတွင်းဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ်ကိစ္စများနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကျွန်ုပ်တို့ငါးနှစ်တာအတွက် ရေးဆွဲထားသောဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်မူဘောင်တွင် နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ကိုပြင်ဆင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကဏ္ဍကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional Classification)

ဆောင်ရွက်မည့်စီမံကိန်းသည်၊ စီမံကိန်းဘတ်ဂျက်သည် (က) မည်သည့်ကဏ္ဍအောက်တွင် (ဥပမာ - စိုက်ပျိုးရေး၊ လျှပ်စစ်ကဏ္ဍ စသည်)၊ (ခ) မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည် စသည် ဖြင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်နည်းဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic Classification)

- (၁) ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (Capital Investment) ဥပမာ-ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများနှင့် ပုံသေဝယ်ယူ၍ရသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ၊
- (၂) စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး (Capacity Building) ဥပမာ - ဆွေးနွေးပွဲ၊ သင်တန်းစသည့် အသုံးစရိတ်၊
- (၃) အထွေထွေရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (ငွေကြေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်လျက်)၊
- (၄) အရေးပေါ် အထောက်အပံ့။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် အုပ်စုဖွဲ့ဆွေးနွေးမှုများမှ ကျေးရွာတွင်ဆောင်ရွက်သင့်သည့်လုပ်ငန်းခေါင်းစဉ်များ ထွက်ရှိလာပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများအနက် တက်ရောက်သူကျေးရွာသားအုပ်စု (၄) စုထဲမှ (၁၀) ဦးက ဦးစားပေးရမည့် စီမံချက်များကို အမှတ်ပေးကြပါသည်။ အချို့သော စီမံချက်များကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနများနှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။

(ဂ) ကပ်တဲလ်ကျေးရွာ စီမံကိန်းရွေးချယ်မှုပြုလုပ်ချက်

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ၏ဦးစားပေးစီမံချက်များကိုကျေးရွာတွင်ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များ၊လိုအပ်ချက်များကိုအခြေခံ၍ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ၏ဦးစားပေးစီမံချက် အဆင့်ရွေးချယ်သတ်မှတ်ခြင်း။

ကဏ္ဍ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	အဆင့်	အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းဗျူဟာ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ
စီမံအုပ်ချုပ်ရေး	❖ စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာသဘောတရားများနားလည်လာနိုင်ရေး။	၁၁၆	၇	❖ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်းများပေးခြင်း။ ❖ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းများပေးခြင်း။
စိုက်ပျိုးရေး။	❖ စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာရရှိနိုင်ရေး	၁၂၃	၅	❖ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း။ (သစ်တောများပြန်လည်ရှင်သန်စေရန်) ❖ ရေသွယ်မြောင်းဖောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း။ ❖ ရေပိုက်သွယ်တန်းခြင်း
မွေးမြူရေး	❖ တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်နှင့်မူဝါဒ များချမှတ်ရေး	၁၀၉	၈	❖ သီးနှံကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောဥပဒေများ ပြုလုပ်ခြင်း။(တိရစ္ဆာန်များဖျက်ဆီးသောကြောင့်) ❖ စားကျက်မြေထားရန်အစီစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ ❖ စိုက်ခင်းများအား ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း (သွပ်ဆူး ကြိုး)
စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း	❖ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှပုံမှန်ဝင်ငွေရအလုပ်အကိုင်များရရှိလာနိုင်ရေး။	၉၄	၉	❖ ကျောက်ဖြတ်စက်တည်ထောင်ပေးခြင်း(ကျေးရွာပိုင်) ❖ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်သင်တန်းများပေးခြင်း ❖ ယက်ကန်းရက်လုပ်ခြင်းသင်တန်းများပေးခြင်း
ကျန်းမာရေး	❖ ကျေးရွာနေပြည်သူများကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ဝန်ဆောင်မှုများလက်လှမ်းမီရေး။	၁၃၇	၄	❖ နာရေးကူညီမှုကားတည်ထောင်ခြင်း
လျှပ်စစ်မီး	❖ လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်လာနိုင်ရန်ရွာလုံးကျွတ်မီးလင်းရေး	၁၅၀	၃	❖ ပဲနံစတုတ်သံပိုက်တပ်ဆင်ခြင်း (ရေစုရန်သံပိုက်တပ်ဆင်ခြင်း၊လျှပ်စစ်မီးပြည့်ဝစွာရရှိ စေရန်) ❖ ရေသွယ်ပိုက်လိုင်းများပြင်ဆင်တပ်ဆင်ခြင်း။

ကဏ္ဍ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	အဆင့်	အကောင်အထည်ဖော်မည့်နည်းဗျူဟာ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များ
ပညာရေး	❖ ကလေးငယ်များအတွက်ပျော်ရွှင်အေးချမ်းသောပညာရေးပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ဆောက်ရေး	၁၅၂	၂	❖ စာသင်ကျောင်းဆောင်အသစ်ပြောင်းရွှေ့ဆောက်လုပ်ခြင်း
လမ်းပမ်းဆက်သွယ်ရေး	❖ ကုန်စည်စီးဆင်းမှုလမ်းအဆင့်မြင့်ပြုပြင်ဖောက်လုပ်ရေး။	* ၁၆၄	၁	❖ ကားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း (ကျောက်ချောလမ်းပြုလုပ်ခြင်း)
လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု	❖ စာပေဗဟုသုတတိုးတက်အောင်ပြုလုပ်ခြင်း	* ၁၂၀	၆	❖ စာကြည့်တိုက်ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ❖ စာအုပ်၊ဂျာနယ်များရရှိအောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံချက်ကာလ

ကျေးရွာလူထုက ဖော်ထုတ်ရေးဆွဲထားသော ဦးစားပေးစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်စီမံချက်ကာလကို ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ချက်များကို အခြေခံ၍ရေးဆွဲထားပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကာလများကို နှစ်စဉ်ပြုပြင်ရေးဆွဲပါမည်။ စီမံချက်ကာလအပိုင်းအခြားကိုအောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံချက်အကောင်အထည်ဖော်မည့်အချိန်ကာလ

စဉ်	စီမံချက် (Project)	ဦးစားပေးအဆင့်	ပထမနှစ်	ဒုတိယနှစ်	တတိယနှစ်	စတုတ္ထနှစ်	ပဉ္စမနှစ်
၁	ကုန်စည်စီးဆင်းမှုလမ်းအဆင့်မြင့် ပြုပြင်ဖောက်လုပ်ရေး။	၁	✓	✓	✓		
၂	ကလေးငယ်များအတွက်ပျော်ရွှင်အေးချမ်းသောပညာရေးပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်ဆောက်ရေး	၂	✓	✓	✓		
၃	လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်လာနိုင်ရန်ရွာလုံးကျွတ်မီးလင်းရေး	၃	✓	✓	✓		
၄	ကျေးရွာနေပြည်သူများကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ဝန်ဆောင်မှုများ လက်လှမ်းမှီရေး။	၄		✓	✓		
၅	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာရရှိနိုင်ရေး။	၅	✓	✓	✓		
၆	စာပေဗဟုသုတတိုးတက်အောင်ပြုလုပ်ရေး	၆		✓	✓		
၇	စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာသဘောတရားများနားလည်လာနိုင်ရေး။	၇		✓	✓	✓	✓
၈	တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာစီအစဉ်နှင့်မူဝါဒများချမှတ်ရေး	၈		✓	✓		
၉	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများမှပုံမှန်ဝင်ငွေရအလုပ်အကိုင်များရရှိလာနိုင်ရေး။	၉	✓	✓	✓		

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရွေးချယ်ဖျူဟာ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် စီမံကိန်းတွင်ပါဝင်သော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများအတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပြီးဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းများနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းအရာများကို လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအလိုက် အသေးစိတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် စီမံကိန်း၏ရည်ရွယ်ချက်၊ အကျိုးခံစားသူဦးရေ၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်ပုံစံ နှင့် အစီအစဉ်၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် ကာလ၊ အခြေခံအဆောက်အအုံကို ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမည့် ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးရေး အစီအစဉ်များ ပါဝင်ပါသည်။

အချို့သောစီမံကိန်းများကိုဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းပညာဆိုင်ရာအသေးစိတ် အထောက်အပံ့များကို မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ စီမံချက်များအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် ဦးစားပေးသတ်မှတ်ရာတွင် ဘတ်ဂျက်၊ ငွေကြေးရရှိနိုင်မှုအပေါ်အခြေခံပြီး နှစ်စဉ်ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ပါသည်။ ဒေသအတွင်းဖြစ်ပေါ်လာသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်၊ အခြားအရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များနှင့် အစိုးရဘတ်ဂျက်များအပေါ်မူတည်၍ ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ပြောင်းလဲရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာလူထုမှ ငါးနှစ်တာကာလအတွက်ရေးဆွဲထားသောဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် မူဘောင်တွင်နှစ်အလိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအတွက် ပြင်ဆင်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားသော စီမံကိန်းအလိုက်ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ (indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန်ပမာဏသာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ နည်းပညာအကူအညီများရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသား မဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ - လုပ်အား၊ သဲ၊ ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊ အချိန် စသည်)

ဘက်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

စဉ်	စီမံကိန်း	ရံပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			စွမ်းရည် မြှင့်တင် ခြင်း	ရင်းနှီး မြှုပ်နှံ ခြင်း	စီးပွား ရေး ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု	အရေး ပေါ် အထောက် အပံ့
၁	ကုန်စည်စီးဆင်းမှုလမ်းအဆင့် မြင့်ပြုပြင်ဖောက်လုပ်ရေး။	၁၀၀၀		✓		
	ကလေးငယ်များအတွက်ပျော် ရွှင်အေးချမ်းသောပညာရေး	၁၀၀၀		✓		
၂	ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုတည်း ဆောက်ရေး					
၃	လူနေမှုဘဝမြှင့်တင်လာနိုင် ရန်ရွာ လုံးကျွတ်မီးလင်းရေး	၅၀၀		✓		
	ကျေးရွာနေပြည်သူများကျန်း မာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ဝန်	၂၀၀		✓		
၄	ဆောင်ရွက်မှုများလက်လှမ်းမီ ရေး။					
၅	စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်စွာရရှိ နိုင်ရေး	၁၂၀		✓		
၆	စာပေဗဟုသုတတိုးတက် အောင်ပြုလုပ်ရေး	၁၀၀	✓	✓		
၇	စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာသဘောတ ရားများနားလည်လာနိုင်ရေး။	၂၀	✓	✓		
	တိရစ္ဆာန်ကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ	၅၀		✓		
၈	အစီအစဉ်နှင့်မူဝါဒများချမှတ် ရေး။					
	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်	၁၀၀		✓		
၉	ငန်းများမှပုံမှန်ဝင်ငွေရအလုပ် အကိုင်များရရှိလာနိုင်ရေး။					

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ကျေးရွာလူထုက ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာ ကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အထိရောက်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏ တာဝန်ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေးကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်း လုပ်ငန်းကိုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များက ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှု တာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်း အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်းရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သော အကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှုအရည်အသွေးတိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့်တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာ အမှန်ပင်လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများက စီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသောသတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီက တာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင်ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။

ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

(ဃ) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်း တို့ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာ သယ်ယူမည့်ပစ္စည်းများ၏ ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်းများ သတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက်သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အား တာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက်လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်း ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

(၁၁) စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှုအခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့်လုပ်ငန်းကို ပြီးမြောက်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်သောနည်းလမ်းကို လက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောအဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း (Monitoring)

အထူးသဖြင့်ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (financial progress) တို့ကို စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၎င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃) လပတ်အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးတို့က မိမိတို့တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက်အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များ ဖြစ်ပါမည်။ (၃) လပတ်ကုန်ဆုံး ချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့်အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၎င်းတို့၏ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ (monitoring report) ကို ရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃) လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သောအဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)။
- (၃) လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သော အရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃) လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာအနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကိုအဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၎င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှာမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/ သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သော အကူအညီအထောက်အပံ့များ စသည်တို့ပါဝင်ပါမည်။

(ခ) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလ နှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ်အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာကဖိတ်ကြား အသိပေးတင်ပြနိုင်သောအခွင့်အလမ်းများဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့
- မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ(ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)
- သတင်းမီဒီယာများ
- ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများစသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သော အခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်

ဇယား (၁) လူဦးရေနှင့်လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်

အသက်အုပ်စု	ကျား	မ	စုစုပေါင်း	စုစုပေါင်း၏ %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်အရ ခွဲခြားထားပုံ
၁ နှစ်အောက်	၄၀	၄၁	၈၁	၂.၇၁	နို့စို့အရွယ်
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်	၁၅၆	၁၄၅	၃၀၁	၁၀.၀၉	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်	၂၀၈	၁၈၆	၃၉၄	၁၃.၂၁	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၀ နှစ်မှ ၁၄နှစ်	၁၆၃	၁၉၂	၃၅၅	၁၁.၉၃	အလယ်တန်းကျောင်းသား အရွယ်
၁၅ နှစ်မှ ၆၀ နှစ်	၈၄၄	၈၆၆	၁၇၁၀	၅၇.၃၄	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်
၆၀ နှစ် နှင့်အထက်	၆၄	၇၇	၁၄၁	၄.၇၂	သက်ကြီးရွယ်ကြီး
စုစုပေါင်း	၁၄၇၅	၁၅၀၇	၂၉၈၂	၁၀၀	
အိမ်ထောင်စုပေါင်း= (၅၄၆) အိမ်			ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်စု (၅.၄) အိမ်ထောင်စု		

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၁.၂) လုပ်သားအင်အား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်		တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
၁	စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)	၄၈၁	၇၄%		တောင်ယာလုပ်ငန်း(တောင်ယာနှင့်ပြောင်းဖူးအဓိစိုက်ပျိုးကြသည်)
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျွဲပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၂	တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး				(၁၀၆)အိမ်ထောင်စုကကောင်ရေ ၃၅၉ ပိုင်ဆိုင်သည်။
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်		တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင် ရန်မွေးမြူကြသည်။ပုံမှန်ခိုင်း နွားများဖြစ်ကြသည်။(၈၇) အိမ်ထောင်စုကဆိတ်ကောင် ရေ ၁၈၀ ပိုင်ဆိုင်သည်။ (၃၈၁) အိမ်ထောင်စုကဝက် ကောင်ရေ(၆၆၁)ပိုင်ဆိုင် သည်။(၂၅)အိမ်ထောင်စုက ဘဲကောင်ရေ ၁၂၄ ပိုင်ဆိုင် သည်။
၃	ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား			၅	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူ ကြသည်။
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၆	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်		တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
၇	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၄၈	ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အိမ်ဆောက် ခြင်းနှင့်ပရိဘောဂပြုလုပ်ခြင်း ဖြင့်အဆင်ပြေမှုရှိပြီး၊ စီးပွားရေး တွက်ခြေကိုက်မှုအသင့်အတင့်ရှိ ကြသည်။ လက်သမားဆရာ(၄၀) ဦး၊ ပန်းရံဆရာ(၁၅)ဦး၊ ပန်းပဲ (၉) ဦး။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၂၀	၃.၆%		
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၈	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)				စက်ချုပ်(၇)ဦး၊ ယက်ကန်းစင်(၅) ဦး၊ ယက်ယက်ကန်း(၁၅)ဦး၊ ပန်း ချို(၅)ဦး၊ ဆံသ(၄)ဦး။ (အသင့်အ တင့်စီးပွားရေးအဆင်ပြေကြ သည်)
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၃၆	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၀	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး				ကုန်စုံဆိုင်၊ အိမ်ဆိုင်၊ လက်လီ အရောင်းဆိုင်၊ အရောင်းအ ဝယ်(သီးနှံနှင့်အခြား)(အသင့် အတင့်အဆင်ပြေသည်။)
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၅	၃.၈၅ %	၁၀	
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား				
	မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၁	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လုပ်ငန်း(စီး
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၁	

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်		တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				ပွားရေးအသင့်အတင့်အဆင်ပြေ မှုရှိသည်)
၁၂	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၂၃	မော်တော်ကား(၃)ဦး၊ဆိုင်ကယ် ကယ်ရီ(၂၀)ဦး။(စီးပွားရေးအ ဆင်ပြေမှုရှိသည်)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၃	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း) ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၄	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်း နှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၅	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေး နှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး) ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၂၀	၃.၆%		ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး၊စိုက် ပျိုးရေးဌာနများတွင်လုပ်ကိုင် ကြသည်။(မည်သည့်ဌာနများ တွင် လုပ်သည်ကိုမမေးခဲ့ပေ)
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၆	ပညာရေး ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း				
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်		တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%		
၁၇	ကျန်းမာရေး ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၈	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
၁၉	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ (အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ) ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား			၁၁	စက်ပြင်(၄)ဦး၊ နာရီပြုပြင်(၁)ဦး၊ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်(၅)ဦး၊ ဗွီဒီယို ဓာတ်ပုံ(၁)ဦး။ (အသင့်အတင့်စီး ပွားရေးအဆင်ပြေ)
၂၀	ပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား မိသားစုဝင် လုပ်အား				
ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသော သတင်း အချက်အလက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)					
(၁.၃) စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ					
(၁.၃.၁) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ					
ဇယား (၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ					
မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)	
လယ်မြေ	၉၃	သင့်	မရ	ချောင်းရေ၊ ၇၄.၇ဧက	
တောင်ယာ	၃၇၆	သင့်	မရ	စိမ့်စမ်း ရေ ၊ မိုး ရေ မှရရှိ	
ဥယျာဉ်	၃၃	သင့်	မရ		

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်း အကျဉ်း)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
အိမ်ခြံဝင်း	-	-	-	-
စိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်း တောင်ယာ				
ကိုင်း/ကျွန်း	-	-	-	-
မြေ				
စားကျက်မြေ	-	-	-	-
ပလပ်မြေ	-	-	-	-
ဖုန်းဆိုးမြေ	-	-	-	-
အခြားသစ်				
တောမြေ				
အခြား				

စုစုပေါင်း ၅၀၂

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

ရေရှိသည့်နေရာအမျိုးအစား-ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမ့်စမ်း၊ ရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေဖြစ်ပါ သည်။

(၁.၃.၂) ဓါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၄) ဓါတ်သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု(များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု(လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန်(ဓါတ်ငွေ့/ရေနံ)	မရှိ	လက်လှမ်းမမီ
ဓါတ်သတ္တု(ကျောက်မျက်၊ သတ္တု၊ ကျောက်၊ ကျောက်မီးသွေး၊ သဲ) စသည့်	မရှိ	လက်လှမ်းမမီ
အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်		
တိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ(ချို၊ ယုန်)	နည်း	ခက်
အပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	သင့်(နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	လွယ်

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၁.၄) ဥစ္စာနေအဆင့်အနေအထား

ဇယား(၅) ဥစ္စာနေအဆင့်အနေအထား

အကြောင်းအရာ	သတ်မှတ်စံနှုန်း			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၂.၅၉ကမာအထက်	၁.၅-၂.၀၉က	၀.၅-၁.၀၉က	၀.၅၉ကအောက်
အိမ်အခြေအနေ	နှစ်ထပ်တိုက်အိမ် သစ်သားအိမ်၊ လာစနစ်သုံး၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများရှိ	သစ်သားအိမ်၊ တိုက်အိမ်အသေးစား	သစ်သားအိမ် အသေးစား	သစ်သားအိမ်အသေးစား
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာပိုင်ဆိုင်မှု	-	-	-	-
စီးပွားရေးလုပ်ငန်း	ကောင်း(လယ်သမားကြီး၊ နိုင်ငံခြားမှငွေပို့ပေး၊ အိမ်ဈေးဆိုင်(စားသောက်ကုန်)	နိုင်ငံခြားမှပို့ငွေရှိ	ကျပ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း	စီးပွားရေးလုပ်ငန်းမရှိ၊ လုပ်ကိုင်မည့်သူမရှိ
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု	တိဗ္ဗီ၊ ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်းဆိုင်	ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း	ဖုန်း	-
၅၄၆ (၁၀၀%)	၉၄ (၁၇%)	၁၇၅ (၃၂%)	၂၂၀ (၄၀%)	၅၇ (၁၁%)

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၁.၅) ဝမ်းစာဖူလုံမှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ၊

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ချေးငှားခြင်းမပြုဘဲ ထမင်းပုံမှန်/နပ်မှန်အောင် စားသောက်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား (၆) ဝမ်းစာဖူလုံမှု

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃ လအောက်	၂၆	၈၆%	ဝယ်ယူခြင်း၊ ချေးငှားခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းသည်၊ ပြောင်းဖူးကိုပြောင်းလဲ၍စားသုံးခြင်း၊ ချေးယူခြင်းနှင့်အကြွေးယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြသည်။ အသင်းတော်မှလည်း လစဉ်ထောက်ပံ့ပေးသည်။

အချိန်ကာလ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ
၃လနှင့်၅ လအထိ	၂	၇%	ဝယ်ယူခြင်း၊ ချေးငှားခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းသည်။ ပြောင်းဖူးကိုပြောင်းလဲ၍စားသုံးခြင်း၊ ချေးယူခြင်းနှင့်အကြွေးယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြသည်။
၆လမှ ၁၂ လအထိ	၂	၇%	တစ်နှစ်ပတ်လုံးဝမ်းစာဖူလုံခြင်းမရှိကြပေ။ အများအားဖြင့် (၆)လအထိသာချေးငှားခြင်းမပြုကြဘဲ၊ ကျန်လများတွင်ပြောင်းဖူးကိုပြောင်းလဲ၍စားသုံးခြင်း၊ ချေးယူခြင်းနှင့်အကြွေးယူခြင်းဖြင့်ဖြေရှင်းကြသည်။

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၁.၅.၂) ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

ဇယား(၇) ထိခိုက်လွယ်သောလူပုဂ္ဂိုလ်အုပ်စု

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ်နှင့် အထက်	မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိ	၁၉	၁	၂၀
မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်	မိသားစု/ရပ်ရွာ၏ စောင့်ရှောက်မှုမရှိ	၁၇	၁၁	၂၈
အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်				
အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ		၁၀	
မုဆိုးဖို / တစ်ခုလပ်	ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများ		၂	
ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	အခြားဒေသသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသူ		-	

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

မသန်စွမ်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်(၂၈)ဦးအား ဘုရားကျောင်း(၁၄) ခုမှလစဉ် ထောက်ပံ့ပေးလျှက်ရှိကြောင်းသိရသည်။ လိုအပ်သောစားစရာနှင့်ဆေးဝါးမှအစ ပံ့ပိုးကူညီလျှက်ရှိပါသည်။ ၎င်းဘုရားကျောင်းများအားအဝေးရောက်နိုင်ငံခြားတွင်သွားရောက်လုပ်ကိုင်နေသူများနှင့်အခြားအလှူရှင်များမှလှူဒါန်းမှုများပြုလုပ်ကြသည်။ ထိခိုက်လွယ်သောမိသားစုများမှာ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတောင်သူများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည်မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှု မရှိသောအိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြသည်။ ကျေးရွာရှိလူငယ်များ ရပ်ခြားသို့သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင် မှုနှုန်းမြင့်မားသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာရှိထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှုအခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှု	အသင့်အတင့်ရှိ	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်အိမ်ထောင်စုနှင့်အဆင်းရဲဆုံးတောင်သူများတွင် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံမှုကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။
၂	သဘာဝအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှု (မြေ၊စိုက်ပျိုးရေး...)	အနည်းငယ်သာရှိ	တောင်နှင့်ချောက်ကမ်းပါးပေါများ၍ စိုက်မြေတိုးချဲ့ရန်မလွယ်ကူပါ။
၃	ရေကြီးခြင်း	နိမ့်	
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	နိမ့်	
၅	မုန်တိုင်း	နိမ့်	
၆	ငလျင်	နိမ့်	
၇	မီးဘေး	နည်း	တောမီးလောင်မှုအနည်းငယ်ရှိသည်
၈	ဆားငံရောင်မြေ	မရှိ	
၉	မြေပြိုခြင်း၊မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	နည်း	မိုးရာသီတွင်မြေပြိုမှုရှိတတ်သည်။
၁၀	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်မား	တီးတိန်မြို့သို့ ထင်းမီးအတွက်သစ်ထုတ်ရောင်းချမှု နှုန်းမြင့်မားခြင်း။
၁၁	ငှက်ဖျားရောဂါ	နည်း	ငှက်ဖျားပေါများမှုမရှိသော်လည်း ရောဂါဖြစ်မှု အနည်းငယ်ရှိသည်။
၁၂	တီဘီရောဂါ	နည်း	ကလေးများတွင်တီဘီဖြစ်မှုအနည်းငယ်ရှိသည်။
၁၃	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	နည်း	ရပ်ခြားဒေသတွင်အလုပ်သူများရှိသောကြောင့်ရောဂါဖြစ်နိုင်ခြေအန္တရာယ်အနည်းငယ်ရှိပါသည်။
၁၄	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	-	
၁၅	လူကုန်ကူးခြင်း	နည်း	လူကုန်ကူးမှုဗဟုသုတနှင့်စောင့်ကြည့်မှုသတိရွာလူကြီးများတွင်ရှိခြင်းကြောင့်
၁၆	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲ စသည်	မြင့်မား	မြေသားကားလမ်းရှိသော်လည်းမိုးရာသီတွင်မြေပြိုမှုများသဖြင့်သွားလာရခက်ခဲခြင်း

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

ဇယား (၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်မား	အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း (ပြည်ပသို့သွားရောက်လုပ်ကိုင်-အမေရိကား၊မလေးရှား၊အိန္ဒိယ-အလုပ်သမားအဖြစ်သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်။
၂	အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု	အသင့်အတင့်ရှိ	ဝမ်းစာမဖူလုံခြင်း၊ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုမကောင်းခြင်း၊အသင်းတော်မှထောက်ပံ့မှုယူရခြင်း။
၃	မြေယာမဲ့၊ဆင်းရဲသားတောင်သူ	အသင့်အတင့်ရှိ	ဝမ်းစာမဖူလုံခြင်း၊အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးမှုရှိကြသည်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားစွာကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသ	အနည်းငယ်သာရှိ	ရွာပတ်ဝန်းကျင်၏ မြေသားအနေထားအရမြေပြိုမှုများကြုံတွေ့ရနိုင်ပါသည်။
၅	မြစ်ကမ်းဘေးနေလူထု	-	-
၆	မတော်မဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ (Prone to accident)	အနည်းငယ်ရှိ	နှစ်စဉ်မြေပြို၍အိမ်အနည်းငယ်ပျက်စီး၊လမ်းပျက်စီးမှု၊လမ်းပိတ်ဆို့မှုနှစ်စဉ်ဖြစ်ပွားမှုရှိသည်။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွါရွှေ့ပြောင်းခံရသူများ (IDP)	မရှိ	-
၈	မြေနိမ့်ပိုင်းနေထိုင်သူများ	အနည်းငယ်	မြေပြို၍ အိမ်ပျက်စီးမှုရှိခြင်း။
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	မရှိ	-
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	အသင့်အတင့်ရှိ	အလုပ်အကိုင်နည်းပါးခြင်း
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	-	-
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခဧရိယာ	-	-
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင်သွားရောက်အလုပ် လုပ်ကိုင်သူများ	အနည်းငယ်သာရှိ	ဒေသတွင်းအလုပ်အကိုင်ရှားပါးမှုကြောင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့သွားရောက်သူများအတွက်လုံခြုံရေးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့ရတတ်သည်။
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	-	-
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	-	-
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသောသူများ	-	-
၁၇	လှည့်လည်သွားလာ၍ဈေးရောင်းသူများ	-	-

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၈	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြင့်မား	လူငယ်များနိုင်ငံခြားသို့ထွက်ခွာမှုများခြင်း(အမြဲတမ်း၊ယာယီသွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြသည်)
၁၉	ကားသမား	အနည်းငယ်	လမ်းကျဉ်းမြောင်း၊မြေသားလမ်း၊တောင်ပေါ်လမ်း၊ လမ်းပျက်စီး

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

- (၂) ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ
 - (၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ
 - (၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ
- ဇယား (၁၀) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	အမျိုးသမီးအဖွဲ့	၂	-	၇	၇	ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်စောင့်ရှောက်ရေး	၄	၇
၂	ကျန်းမာရေးကော်မတီအဖွဲ့	၂	၆	၃	၁၀	မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်ခြင်း	၄	၇
၃	Kaptel Christian Fellowship (ကပ်တဲလ်ခရစ်ယာန်မိတ်သဟာယ)	၃	၁၇	၁	၁၈	ကျေးရွာတွင်လူမှုရေးစောင့်ရှောက်မှုများပြုလုပ်ခြင်း	၄	၆
၄	ကျွဲနွားစောင့်ရှောက်ရေးကော်မတီ	၂	၅	-	၅	ကျေးရွာပိုင်ကျွဲနွားများကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းနှင့်မပျောက်	၄	၇

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်း ဆောင် နိုင်မှု(၆/ ၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၅	Zomi Youth Association (ဇိုးမီးလူငယ်အဖွဲ့)	၂	၃	၂	၅	အောင်ကာ ကွယ်စောင့် ရှောက်ခြင်း လူငယ်များ စည်းရုံးအား ပေးခြင်း	၄	၈
၆	မြေယာအသုံး ချမှုကော်မတီ	၂	၅	-	၅	မြေကွက် သစ်ချခြင်း၊ အိမ်ခြံဝင်း ပြဿနာများ ဖြေရှင်းပေး ခြင်း၊မြေ လွတ်မြေရိုင်း ရွာပိုင်နက် အားလုံးစီမံ အုပ်ချုပ်ခြင်း	၄	၇
၇	သောက်သုံး ရေဖြန့်ဝေ ပေးရေးကော် မတီ	၂	၅	-	၅	ရေပိုက်နှင့် ရေထွက် ပေါက်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်း ခြင်း	၄	၆
၈	Fulltime Ministry Conference (အချိန်ပြည့် အမှုတော် ဆောင်ညီလာ ခံ)	၃	၁၈	၁၀	၂၈	ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးကဏ္ဍ စုံတွင်ပါဝင်ပံ့ ပိုးခြင်း	၄	၆
၉	Kaptel Community Center (ကပ်တဲလ်လူ မှုရေးအသင်း)	၃	၅	၂	၇	ကျေးရွာစာ ကြည့်တိုက် အတွက်အ လှူခံခြင်း၊ တောမီး	၄	၇

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု(၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
	တိုက်)					လောင်ခြင်းမှ တားဆီးခြင်း ၊နယ်လှည့် ဆေးပေးခန်း များလုပ်ပေး ခြင်း		
၁၀	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဖြန့်ဝေရေးကော်မတီ	၃	၅	-	၅	ကျေးရွာလျှပ်စစ်မီးပြုပြင်ထိန်းသိမ်းခြင်း	၄	၆
၁၁	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ	၂	၂	၁	၃	ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအားကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း	၄	၇
၁၂	ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့	၂	၃	၃	၆	ကျောင်းနှင့်သက်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်ခြင်း	၄	၇

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။

အုပ်စုအမျိုးအစား

- (၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု- လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်
- (၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ- အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့
- (၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

- (၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်
- (၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း

(၇) သင့်

(၈) ညံ့ (အားနည်း)

(၂.၁.၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

ဇယား (၁၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အပံ့များအတွက် ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	Chin Micro Finance Institution (GRET)	၂	အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ခြင်း။
၂	CORAD Organization for Rural Agricultural Development (GRET)	၂	ရေရှည်တည်တံ့သောစိုက်ပျိုးရေး၊ဝမ်းစာဖူလုံရေးနှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

မှတ်ချက်။

- (၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
- (၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ - ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
- (၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
- (၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
- (၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ၊

(၂.၂.၁) စိုက်ပျိုးရေးသီးနှံ

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား(၁၂) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၄၅	၈%	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ဧကအောက်(၁ဟတ် တာထိ)	၄၇၃	၈၇%	ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ - ၅ ဧကထိ (၂ ဟတ်တာထိ)	၂၈	၅%	တောင်သူငယ်
၄	၅ဧကမှ-၁၂.၅ဧကကြား (၂-၅ ဟတ်တာထိ)	-	%	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧကအထက်(၅ ဟတ်တာနှင့် အထက်)	-	%	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		၅၄၆	၁၀၀ %	

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော သတင်းအချက်အလက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၂) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

ဇယား(၁၃) အစိုးရနှင့်ပုဂ္ဂလိက ရေအရင်းအမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သည့်ဧရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု (တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်)
၁	ဆည်	-	-	-
၂	ရေလွှဲဆည်	-	-	-
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း	-	-	-
၄	ဆည်မြောင်း	-	-	-
၅	အဝီစိတွင်း	-	-	-
၆	လက်ငင် ရေတွင်း	-	-	-
၇	စိမ့်စမ်းရေ	ပုဂ္ဂလိက	၁၂၇	ချောင်းရေမှမိုးရာသီတွင်း သွယ်ယူ
၈	ချောင်းရေသွယ်ယူခြင်း			

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	ဧက	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု			သီးနှံစိုက်ပျိုးသည့်ကာလ	သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	အမြတ်ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			အနည်းဆုံး	အများဆုံး	ပျမ်းမျှ				
စပါး	၁၂၇	တင်း	၅၀	၁၀၀	၇၅	ဇွန်-နိုဝင်ဘာ ၅လ	မြင့်မား	နိမ့်	လုပ်အားလိုအပ်မှုမြင့်မားသလောက်အမြတ်ရရှိမှုနိမ့်နေသည်။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် ၄-၅ လအထိသာကာမိပါသည်။
ပြောင်းဖူး	၃၅၀	တင်း	၂၀	၃၅	၂၇.၅	မတ်-စက်တင်ဘာ ၆လ	မြင့်မား	နိမ့်	နိမ့်နေသည်။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် ၄-၅လအထိသာကာမိပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

(လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာပိုင်ဆိုင်သောအိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား(၁၅) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

စက်အမျိုးအစား	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
ထွန်စက်	-	-	-
ရိတ်သိမ်းစက်	-	-	-
လက်တွန်းထွန်စက်	-	-	-
ခြွေလှေ့စက်	-	-	-

စက်အမျိုးအစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
ရေစုပ်စက်	-	-	-
ခြေနင်းရေတင်စက်	-	-	-
မျိုးစေ့ချစက်	-	-	-
မြက်ရိတ်စက်	-	-	-

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေကောင်းများ
 ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့် အခြေအနေကောင်းများ

အခြေအနေ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီ၊ သြဇာ)	ရှိ	မြေနေရာရှိသေးသည်။ မြေဆီမြေသြဇာအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်မှုရှိသည်။
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ	ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများအတွက်ရေရရှိမှုအနည်းငယ်သာရှိပြီး လယ်စပါးအတွက်မိုးရာသီတွင်ချောင်းရေမှသွယ်ယူကြသည်။
သဘာဝမြေဆွေး၊ သြဂဲနစ်	ရှိ	ရှိနေသော်လည်းမများပါ။
သြဂဲနစ်ပိုးသတ်ဆေး	ရှိ	သုံးစွဲသူအနည်းငယ်သာရှိသည်။
ချေးငွေရရှိမှု	ရှိ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှချေးငွေရရှိပါသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	မရှိ	ကလေးနှင့်တီးတိန်မြို့များမှသွင်းအားစုဈေးကွက်များလက်လှမ်းမီပြီးဝယ်ယူအသုံးပြုကြသည်။
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	ရှိ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့်အခြားအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများမှစိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများအနည်းငယ်ရရှိပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ရှိ	ရွာတွင်း၊ အိန္ဒိယနှင့်ကလေးမြို့တီးတိန်မြို့သို့သယ်ပို့ရောင်းချ ကြ သည်။
အခြား(၁)	-	-
အခြား(၂)	-	-
အခြား(၃)	-	-

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေယာအသုံးချနိုင်မှု	မရှိ	မြေပိုင်ရှင်များကမြေယာမဲ့တောင်သူများအား မြေငှားစားကြသည်။
ငွေကြေးအရင်းအနှီးလက်လှမ်းမီမှု	ရှိ	စိုက်ပျိုးရေးအတွက်ချေးငွေရရှိဖို့မလွယ်ကူပါ။
သွင်းအားစုတတ်နိုင်မှု	ရှိ	သဘာဝမြေဩဇာနှင့်ဓာတ်မြေဩဇာအသုံးပြု နိုင်မှုအနည်းငယ်သာရှိသည်။
ကျွမ်းကျင်လုပ်သားရှားပါးမှု	မရှိ	တောင်ယာလုပ်ကိုင်မှုတွင်ကျွမ်းကျင်ကြသည်
ဆည်မြောင်းရေရရှိမှု	ရှိ	
မိုးရေမလုံလောက်မှု	ရှိ	သုံးနှစ်တစ်ခါလောက်ဖြစ်တတ်သည်။
စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများအချိန်မီအသုံးပြုနိုင်မှု	ရှိ	ရွာထဲတွင်စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာသွင်းအားစုအရောင်းဆိုင်မရှိ။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါ	ရှိ	ပြောင်းများတွင်ရောဂါပိုးကျရောက်မှုရှိ တတ်သည်။
နည်းပညာအကူအညီနှင့်နည်းလမ်းများ	ရှိ	CORAD/GRET အဖွဲ့ရှိသော်လည်း အဖွဲ့ဝင် များကိုသာဦးတည်သင်ပြပေးသည်
ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	ရှိ	အိန္ဒိယနှင့်တီးတိန်မြို့သို့သယ်ပို့ရောင်းချကြည့် သော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲမှုကြောင့်ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှုနှောင့်နှေးကြန့် ကြာမှုများရှိသည်။
အစိုးရမူဝါဒနှင့်စီမံချက်အထောက်အပံ့များ	ရှိ	လက်လှမ်းမီမှုမရှိ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း(အိမ်ထောင်စု)

ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း(အိမ်ထောင်စု)

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
မွေးမြူရေး		
နွား	၁၀၆	(၁၀၆) အိမ်ထောင်စုက ကောင်ရေ ၃၅၉ ပိုင်ဆိုင်သည်။လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရန်မွေးမြူကြသည်။ ပုံမှန်ခိုင်းနွားများဖြစ်ကြသည်။
မြင်း	၈၈	(၈၈) အိမ်ထောင်စုကကောင်ရေ၄၁၆ပိုင်ဆိုင်သည်။
ကျွဲ	၂	(၂)အိမ်ထောင်စုကကောင်ရေ ၆ပိုင်ဆိုင်သည်။
မြည်း	-	
လား	-	
ဆိတ်	၈၇	၈၇ အိမ်ထောင်စုကကောင်ရေ ၁၈၀ ပိုင်ဆိုင်သည်။
သိုး	-	
ဝက်	၃၈၁	၃၈၁ အိမ်ထောင်စုက ကောင်ရေ ၆၆၁ ပိုင်ဆိုင်သည်။
ကြက်	၄၂၉	၄၂၉ အိမ်ထောင်စုက ကောင်ရေ ၃၀၃၆ ပိုင်ဆိုင်သည်။
ဘဲ	၂၅	၂၅ အိမ်ထောင်စုက ကောင်ရေ ၁၂၄ ပိုင်ဆိုင်သည်။
နွားနောက်	-	
ငါးလုပ်ငန်း		
ငါးကန်	၅	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာမွေးမြူကြသည်။
ပုဇွန်ကန်	-	
ရေချိုငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	
ကမ်းလွန်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း	-	
ဂဏန်းမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	-	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင်လုပ်ကိုင်ရန် ခိုင်းနွားများကိုသာ အသုံးပြုကြသည်။ ဝက်နှင့် ကြက်အားမိသားစုစားသုံးရန်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးပွဲများတွင် အသုံးပြုရန်အတွက်လည်းကောင်းအိမ်တိုင်းနီးပါးမွေးမြူကြသည်။၎င်းအပြင်ဆိတ်မွေးမြူရေးသည်လည်းဒေသနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိ၍အိမ်ထောင်စုအချို့မွေးမြူလျှက်ရှိကြပါသည်။

(၂.၂.၂.၂) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စားကျက်မြေ	စားကျက်မြေသီးသန့်မရှိ။
ရေရရှိမှု	မွေးမြူရေးအတွက်စိမ့်စမ်းရေကိုအဓိကအားကိုးကြသည်။
တိရစ္ဆာန်မျိုး	အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ဝက်၊ကြက်)ရရန်ခက်ခဲပါ။ အိမ်တိုင်းတစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
ချေးငွေ	မွေးမြူရေးချေးငွေရရှိမှုမရှိပေ။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	သွင်းအားစု ဈေးကွက်တွင်ကျယ်မှုမရှိပါ။ကလေးမြို့နှင့် တီးတိန်မြို့များရှိစိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များမှဝယ်ယူကြသည်။ သို့သော်ပမာဏအလွန်နည်းပါးပါသည်။
ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်	အစိုးရအဖွဲ့အစည်း၊ ကုမ္ပဏီလာရောက်မှုမရှိ၊ GRET/COR AD အဖွဲ့မှ အိမ်ခြံဝန်းသီးနှံသင်တန်းများပေး (ဥပမာ စပျစ်)
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	အိန္ဒိယ၊တီးတိန်မွေးမြူရေးစီးပွားဖြစ်ဈေးကွက်မရှိ၊တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာ မွေးမြူကြသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာရှိမှု	အသင့်အတင့်ရှိပါသည်။
အခြား(၁)	-
အခြား(၂)	-
အခြား(၃)	-

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၂.၂.၃) အသား/ငါးထုတ်လုပ်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် ပြဿနာများ

ဇယား(၂၀) အသား/ငါးထုတ်လုပ်မှုကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည့် ပြဿနာများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေလက်လှမ်းမီမှု	ချေးငွေအဖွဲ့ရှိသော်လည်းလူတိုင်းအတွက် လက်လှမ်းမီရန်ခက်ခဲမှုရှိသည်။(အဖွဲ့ဝင် သာလျှင်ချေးငွေရရှိ)
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	မိုးရာသီတွင်နွားများ၌ပေါင်ပုပ်လက်ပုပ် ရောဂါဖြစ်ပွားတတ်သည်။
မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဆိုင်ရာဗဟုသုတ	ကျွမ်းကျင်မှုနှင့်ဗဟုသုတရှိသူကျေးရွာတွင် အလွန်နည်းပါးပါသည်။
စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် လိုင်စင်လက်လှမ်းမီမှု	မရှိပါ။

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
----------------------------------	--------------------------

ငါးလုပ်ငန်း:

ငါးဖမ်းခွင့် လက်လှမ်းမီမှု မြစ်ချောင်းမရှိ၍ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းမရှိပါ။
 ငါးဖမ်းခွင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားမှု -

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ

(၂.၂.၃.၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစားများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစု ဝင်လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု(နိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း	-	-	-	-
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	-	-	-	-
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့်ရေပေးစေရေး	-	-	-	-
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	၆၄		၁၅	အိမ်ဆောက်ခြင်းနှင့်ပရိဘောဂပြုလုပ်ခြင်းဖြင့်အဆင်ပြေမှုရှိပြီး၊ စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်မှုအသင့်အတင့်ရှိကြသည်။ လက်သမားဆရာ(၄၀)ဦး၊ ပန်းရံဆရာ (၁၅)ဦး၊ ပဲ (၉) ဦး
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ(ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ)	၃၆		၁၂	စက်ချုပ်(၇)ဦး၊ ယက်ကန်းစင်(၅)ဦး၊ လက်ယက်ကန်း(၁၅)ဦး၊ ပန်းချီ(၅)ဦး၊ ဆံသ(၄)ဦး (အသင့်အတင့်စီးပွားရေးအဆင်ပြေကြသည်)
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၃၅		၁၃	အရောင်းအဝယ်ကောင်းမွန်ပြီး အကြွေးရောင်းခြင်းမရှိသဖြင့် စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်မှုရှိသည်။ အိမ်ဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်၊ ဗျက်ထိုးဈေးသည်၊ စိုက်ပျိုးရေးပွဲစားများဖြစ်သည်

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမားအရေအတွက်	မိသားစုဝင်လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု(နိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့် ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၈	ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	၁		၂	လက်ဖက်ရည်ဆိုင်လုပ်ငန်း (စီးပွားရေးအသင့်အတင့်အဆင် ပြေမှုရှိသည်)
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး	၂၃		၅	မော်တော်ကား(၃) ဦး ဆိုင်ကယ်ကယ်ရီ(၂၀) ဦး (စီးပွားရေးအဆင်ပြေမှုရှိသည်)
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သောလုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)	၂၀			ပုံမှန်လစာရခြင်းနှင့်လစာတိုးလာခြင်းများကြောင့်စီးပွားရေးတွက်ခြေကိုက်မှုကောင်းသည်။ (အဆင်ပြေမှုရှိသည်) (မည်သည့်ဌာနများတွင်လုပ်ကိုင်သည်ကိုမမေးမြန်းခဲ့ပေ)
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ				
၁၆	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ(၁၁ အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ)			၅	စက်ပြင်(၄)ဦး၊နာရီပြုပြင်(၁)ဦး၊ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်(၅) ဦး၊ ဗွီဒီယိုဓာတ်ပုံ(၁) ဦး။ (အသင့်အတင့်စီးပွားရေးအဆင်ပြေ)
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ္ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ				

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်ပြဿနာနှင့်အခက် အခဲများ

အခွင့်အလမ်းများ	ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
သစ်ခွ၊ ဝဥ၊ လိပ်ပြာဥရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းနှင့်တောထွက်ပစ္စည်းများကို ရာသီအလိုက်ရှာဖွေနိုင်ကြသည်။	ရာသီအလိုက်ဝင်ငွေရရှိမှုအသင့်အတင့် ရှိသော်လည်းနှစ်လနှင့်သုံးလအကြားသာခံသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါးထွက်ရှာကြသဖြင့်တောထွက်ပစ္စည်းများပြုန်းတီးမှုနှုန်းမြင့်မားသည်။
လွှဲဆွဲဆိုင်ကယ်ပြုပြင်၊ ယက်ကန်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သူစွာလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့်ဝင်ငွေအသင့်အတင့်ရရှိကြပါသည်။	ငွေကြေးအရင်းအနှီးတတ်နိုင်မှုအားနည်း၊ လွှဲဆွဲသူများတစ်နှစ်ပတ်လုံးအလုပ်ပုံမှန်မရှိ၊ တောင်ယာရိတ်သိမ်းပြီးချိန်လောက်သာအလုပ်ရှိကြသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဇယား(၂၃) ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	တီးတိန်၁၈မိုင်၊ တွီးအို၂၁မိုင်	ကလေး၇၅မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းနှင့်၎င်း၏အထောက်အပံ့များ	ဂျစ်ကား၊ ဆိုင်ကယ်	ဂျစ်ကား၊ ဆိုင်ကယ်၊ မီနီဘက်စ် (လိုင်းကား)
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့်ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်မှု	အဝတ်အစား၊ စားသောက်ကုန်၊ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊	အဝတ်အစား၊ စားသောက်ကုန်၊ အိမ်ဆောက်ပစ္စည်း၊
ဈေးအခြေခံအဆောက်အအုံနှင့်ဝန်ဆောင်မှု	အိမ်ဈေးဆိုင်သင့်	ဈေးကြီး၊ လက်ကားဈေးကောင်း

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၄) ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း	အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန်အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ်	-	-	-	-	-
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်	-	-	-	-	-
ပုဂ္ဂလိကအသေးစားချေးငွေဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ	-	-	-	-	-
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေးအစီအစဉ်(SRG)	MFI	၁၂	၂.၅%	လိုအိမ်၊ တောင်ယာ၊ တိရစ္ဆာန်စသည်ဖြင့်	အဖွဲ့ဝင်များသာငွေချေးခွင့်ရှိ၊ လိုချင်သည့်အချိန်တိုင်းတွင်ထုတ်ချေးဖို့မလွယ်ကူ။
ငွေချေးပေးသူအပေါင်ဆိုင်	-	-	-	-	-
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	ရှိ	နှစ်ဦးသဘောတူမှုအခြေခံ	နှစ်ဦးသဘောတူမှုအခြေခံ (၅%အများစု)	နှစ်ဦးသဘောတူမှုအခြေခံ	ယုံကြည်မှုအခြေခံ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၅) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းအပါအဝင် ပါတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၅.၁) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီလွှာကြွယ်ဝမှုအားနည်း	အသင့်အတင့်	မြေဆီလွှာတိုက်စားမှုအနည်းငယ်ရှိသည်။

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
အပင်မျိုးစိတ်များ ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	ရှိ နည်း	ထင်းမီးခုတ်ထွင်မှုနှုန်းမြင့်မား ထိခိုက်ပျက်ဆီးမှုဆိုးဝါးစွာမဖြစ်ပွားပါ။
ရေအရင်းအမြစ်	ရှိ	နွေရာသီတွင်ရေအရင်းအမြစ်ရှားပါးမှုရှိတတ် သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ	မရှိ	ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်မှုမရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	ရှိ	သဘာဝထိန်းသိမ်းမှုအားနည်း၊ တောမီးနှစ်စဉ် လောင်ကျွမ်း၊ ထင်းမီးခုတ်ထွင်မှုနှုန်းမြင့်မားမှု ကြောင့်တိရစ္ဆာန်များနေထိုင်ရာမဲ့လာ၊ တောပစ် ထွက်မှု။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မရှိ	အမှိုက်ကျင်းစနစ်ကျင့်သုံးမှုရှိကြသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၅.၂) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်း

ဇယား (၂၆) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်း

အမျိုးအစား	အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေ(နည်း/ လတ်/များ)	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအလေ့အ ကျင့်များ
ရေလွှမ်းမိုးခြင်း	နည်း	မြစ်ချောင်းနှင့်ဝေး	-
မီးဘေး	နည်း	တောမီးမှအပ	-
မုန်တိုင်း	နည်း	တောင်ထူထပ်	-
မိုးခေါင်ခြင်း	နည်း	သုံးနှစ်တစ်ခါ	-
အအေးလှိုင်း	နည်း	-	-
တိရစ္ဆာန်ရောဂါဖြစ် ပွားမှု	အသင့်အတင့်	မိုးရာသီတွင်တချို့တိရ စ္ဆာန်များတွင်ရောဂါဖြစ် ပွားမှုရှိသည်။	ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိ
လူရောဂါဖြစ်ပွားမှု	အသင့်အတင့်	မိုးရာသီတွင်ကလေး များရောဂါဖြစ်ပွားမှုရှိ သည်။	ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၆) ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

(၂.၆.၁) စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား(၂၇) စာတတ်မြောက်မှု

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	၅နှစ်နှင့်အထက်၊ ကျောင်းနေလူဦးရေ၏ %
လုံးဝကျောင်းမနေသူများ	၅၃၂	၇၃၁	၁၂၆၃	၅၇%
ဘာသာရေးအခြေပြုပညာရေး	-	-	-	
မူလတန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၂၃၆	၂၁၉	၄၅၅	၂၁%
အလယ်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၁၆၁	၁၃၈	၂၉၉	၁၄%
အထက်တန်းပညာရေးပြီးဆုံးသူများ	၅၇	၉၈	၁၅၅	၇%
တက္ကသိုလ်ပညာပြီးဆုံးသူများ	၁၃	၂၄	၃၇	၂%
၉ နှစ်အထက်လူဦးရေပေါင်း	၁၀၇၁	၁၁၃၅	၂၂၀၆	၇၃.၉

ရည်ညွှန်း - ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၆.၂) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ဇယား(၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၁၃၄	၁၃၀	၂၆၄	၆၇%
အလယ်တန်း(၁၀-၁၄နှစ်)	၆၇	၁၁၃	၁၈၀	၅၀%
အထက်တန်း(၁၅-၁၆နှစ်ကြား)	၁၄	၂၂	၃၆	%
တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား၊သူ	၇	၁၅	၂၂	%

ရည်ညွှန်း - ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၆.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ

ဇယား(၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)
ရွာမှအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	၁မိုင်	၁မိုင်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်	ခြေလျင်
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား(အလျား၊အနံ၊ အမြင့်)	၅၄×၂၄×၁၈ ဖျဉ်	၃၀၂×၂၀×၁၂ ဖျဉ်

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	အလယ်တန်းကျောင်း(ခွဲ)				
အမိုး၊နံရံအခင်း အရည်အသွေး	သင့်	ညံ့				
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	လုံလောက်မှုမရှိ	လုံလောက်မှုမရှိ				
ကျောင်းဆရာဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
	၁	၄	၅	၆	၁၇	၂၃

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၆.၄) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား(၃၀) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	ကျောင်းဆရာ/မ လုံလောက်မှုမရှိ
ဆရာ - တပည့်အချိုး	၂၀
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကရိယာ	လုံလောက်မှုရှိ Unicef ထောက်ပံ့ပေးသည်။
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု နှုန်းမြင့်မားသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ	မိဘများနှင့်ဆရာများအကြားအပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်း။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၇) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၇.၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါ

၁. တုပ်ကွေး	၂. ငှက်ဖျား	၃. ကလေးတီဘီ	၄.
-------------	-------------	-------------	----

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၇.၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား(၃၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး(ကီလိုမီတာ)	အခန်း/ကုတင်(လုံလောက်မှုရှိ/မရှိ)	ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သောအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ(လုံလောက်မှု/မလုံလောက်မှု)	
				မှတ်ချက်	
ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန	၁ မိုင်	လုံလောက်မှုမရှိ	ဆရာဝန်....မရှိ သူနာပြု.... မရှိ သားဖွားဆရာမ.....၁ ကျန်းမာရေးလုပ်သား ၁	လုံလောက်မှုမရှိ	
ဆေးရုံ	၁ မိုင်	လုံလောက်မှုမရှိ	ဆရာဝန်..... မရှိ သူနာပြု..... မရှိ သားဖွားဆရာမ... မရှိ ကျန်းမာရေးလုပ်သား	လုံလောက်မှုရှိ	ဆေးရုံခွဲဆောက်လုပ်ပြီးကာစ
ဆေးဆိုင်(လေဆင်းကျေးရွာ)	မရှိ	မရှိ	ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်သူမရှိ	လက်လှမ်းမီမှုဆေးဝါး.... သိုလှောင်ပုံစနစ်... အအေးခန်းစနစ်	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၈) သောက်သုံးရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ

(၂.၈.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/အဆိုး	လက်ရှိလုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း	-					
အဝီစိတွင်း	-					
အဝီစိတွင်း၊	-					
စက်တွင်း	-					
ကန်	-					

ရေရှိနိုင်မှု	အရေအတွက်	အကောင်း/ /အဆိုး	လက်ရှိလုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
မြစ်/ချောင်း	-					
မိုးရေသိုလှောင်ကန်	-					
စိမ့်စမ်းရေသွယ် တန်းခြင်း	၅၄၆	သင့်	လုံလောက်	လုံလောက်	လုံလောက်	မိုးရေ အနည်း ငယ်အ သုံးပြု

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၈.၂) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)
 ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်)

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၄၆၈	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတရှိပြီး တတ်နိုင်
ကျင်းအိမ်သာ	၄၃	မတတ်နိုင်
တောထိုင်	၃၅	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတနည်း

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၉) လမ်းတံတားတည်ရှိမှု
 (၂.၉.၁) ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
 ဇယား(၃၅) ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁၊ ၂၊ ၃)	ကောင်း/ /ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည်(ကီလိုမီတာ)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ် ပါတ်လုံး	
လမ်း	၁	ဆိုး	၂၀၁၄- ၂ ၀၁၅	ပွင့်လင်း ရာသီ	-	၁၇ မိုင် (တီးတိန် မြို့အထိ)
ချဉ်းကပ်လမ်း	-	-	-	-	-	-

(၂.၁၀) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား(၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

အရင်းအမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓါတ်အားလိုင်း	-	-	-
ဆိုလာစနစ်	၂၄	ကောင်း	မရှိ၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင်
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်	၃	ကောင်း	မရှိ၊ ရွာပိုင်ခရု၊ ပုဂ္ဂလိကပိုင် ၂ခု
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်	-	-	-
လေစွမ်းအင်	-	-	-
ဇီဝလောင်စာ	-	-	-

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၁၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	အင်တာနက်	သတင်းစာ နှင့်ဂျာနယ်	အခြား
အရေအတွက်	၂၀၂	၁၄	၆၀	-	-	၁(အငှားအဆောက်အဦး)

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

(၂.၁၂) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား(၄၀) ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်း	ရှိ/ မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ	ဟာသပြဇာတ်၊ ဗွီဒီယိုရုံများမရှိပေ။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	လူမှုရေးပွဲများ၊ ဘာသာရေးပွဲများတွင်ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးခြင်း (ရန်ပုံငွေရရန်ဈေးရောင်း)
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ဘာသာရေးပွဲများတွင်ဝန်ဆောင်မှုများပေးခြင်း (တေးဂီတသီဆိုဖျော်ဖြေခြင်း)

လုပ်ငန်း	ရှိ/ မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
အားကစားအဆောင်အယောင်များအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ကျေးရွာအားကစားကွင်း၊အားကစားပြိုင်ပွဲစသည့်တိုင်းတွင်ပါဝင်ကြသည်။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	မရှိ	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများတွင်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်ပါဝင်ခြင်း၊စေတနာအကျိုးဆောင်အဖြစ်ဆောင်ရွက်ခြင်း(လမ်းပြင်၊ရေနှုတ်မြောင်းဖော်ခြင်း)
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေး	ရှိ	ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက်လူငယ်အချင်းချင်းစည်းရုံးမှုများပြုလုပ်ကြခြင်း။
စာကြည့်တိုက်၊အင်တာနက်စသည်များအားလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	စာကြည့်တိုက်၊ဂျာနယ်များအနည်းငယ်ရှိသည်။သို့သော်စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိပါ။စာကြည့်တိုက်မှာအငှားအဆောက်အဦးသာဖြစ်ပြီး၊ကိုယ်ပိုင်စာကြည့်တိုက်မရှိပါ။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၁၃) ကျေးရွာဘေးကင်းလုံခြုံမှုအခြေအနေ

(၂.၁၃.၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု၊အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု၊အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှိ/ မရှိ	ရှင်းလင်းချက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦးများအား လက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ဆက်သွယ်ရေး network၊ တယ်လီဖုန်း (MPT,MEC, CDMA)
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ကျန်းမာရေးအာမခံ၊အသက်အာမခံ စသည်တို့မရှိ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်၍ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုမရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမှီမှု(မတူပီမြို့)	ရှိ	ရဲစခန်းမှလုံခြုံရေးအကူအညီများရရှိပြီးကျေးရွာတွင်ရဲစခန်းတစ်ခုရှိပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၅)

(၂.၁၃.၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား(၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
ပြင်းထန်/မထန်	သာမန်	သာမန်	သာမန်	သာမန်

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှရရှိသော သတင်းအချက်များ(၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

Note:

၁။ စိုးရိမ်

၂။ သာမန်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့်အခြေအနေကောင်းများ

အလားအလာများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
<ul style="list-style-type: none"> စိုက်ပျိုးရေး <ul style="list-style-type: none"> မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု နည်းပညာဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု 	လယ်မြေဧက (၉၀) ကျော်နှင့်တောင်ယာဧက (၃၇၀) ကျော်ရှိပြီး၊ လယ်စပါးနှင့်တောင်ယာစပါးနှစ်မျိုးစလုံးစိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် အခြားအစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းအချို့မှစိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာများအနည်းငယ်ရရှိပါသည်။
<ul style="list-style-type: none"> မွေးမြူရေး <ul style="list-style-type: none"> နွားနောက်မွေးမြူရေး 	မွေးမြူရေးနှင့်ပတ်သက်၍စုံလင်စွာမွေးမြူကြကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ နွားနောက်၊ ကျွဲ၊ မြင်း၊ ဆိတ်နှင့်ဝက်များမွေးမြူကြသည်။ သို့သော်တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သာမွေးမြူကြပြီးအခြားသို့တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရန်မွေးမြူမှုမရှိကြပေ။ နွားနောက်မွေးမြူရေးသည်ဒေသနှင့်ကိုက်ညီမှုရှိပြီး၊ မွေးမြူရေးချေးငွေများရရှိနိုင်ကပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
<p>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ</p> <ul style="list-style-type: none"> တောထွက်ပစ္စည်းများရရှိနိုင်မှု 	သစ်ခွ၊ ဝဥ၊ လိပ်ပြာဥရှာဖွေခြင်းလုပ်ငန်းနှင့်တောထွက်ပစ္စည်းများကိုရာသီအလိုက်ရှာဖွေနိုင်ကြသည်။ လွှဲဆွဲဆိုင်ကယ်ပြုပြင်၊ ယက်ကန်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်သူစွာလုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့်ဝင်ငွေအသင့်အတင့်ရရှိကြပါ သည်။
<ul style="list-style-type: none"> ကျေးလက်ရဲစခန်းရွာ၌ တည်ရှိခြင်း 	ကျေးရွာလုံခြုံရေးအတွက်ရဲစခန်းတစ်ခုတည်ရှိသည်။ ကျေးရွာလုံခြုံရေးအတွက်လုံခြုံစိတ်ခြေရသည်။ မှုခင်းရေးရာများနှင့် ပတ်သက်၍ကျေးရွာအဆင့်တွင်ပင်ဖြေရှင်းနိုင်ကြသည်။ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ယူမှုနှင့်ပတ်သက်၍ဥပဒေနှင့်မလွတ်ကင်းသောလုပ်ရပ်များအတွက်တာဝန်ယူဖြေရှင်းမှုများကျေးရွာရဲစခန်းမှပြုလုပ်နိုင်သည်။
<ul style="list-style-type: none"> လူငယ်များမှာဘာသာရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ကြခြင်း 	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများတွင်လူငယ်များပါဝင်ကြသည်။ စေတနာအကျိုးဆောင်အဖြစ်လမ်းပြခြင်း၊ ရေနုတ်မြောင်းဖော်ခြင်းများတွင်ပါဝင်ကြသည်။ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိမ်းသိမ်းလိုစိတ်ဖြစ်ပေါ်စေရေးအတွက်လူငယ်အချင်းချင်းစည်းရုံးမှုများလည်းပြုလုပ်ကြသည်။

ဇယား (၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှု များ

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
<p>စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ) ပိုးမွှားရောဂါ</p>	စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာနည်းပညာနှင့်ပတ်သက်၍ပြောင်းနှင့်စပါးတွင်ပိုးမွှားများကျရောက်တတ်ပြီး၊ ကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်းထိရောက်မှုမရှိကြောင်းသိရသည်။
<p>မွေးမြူရေး</p> <ul style="list-style-type: none"> မွေးမြူရေးအရင်းနှီးနှင်ကျွမ်းကျင်မှု 	မိုးရာသီတွင်နွားများ၌ပေါင်ပုပ်လက်ပုပ်ရောဂါဖြစ်ပွားတတ်သည်။ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့်ဗဟုသုတရှိသူကျေးရွာတွင်အလွန်

အဟန့်အတားများ၊ စိန်ခေါ်မှုများ	ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
	<p>နည်းပါးပါသည်။ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာချေးငွေနှင့်ပတ်သက်၍ ထုတ်ချေးပေးသောအဖွဲ့အစည်းမရှိဘဲ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်အဆင့်ဖြင့်သာမွေးမြူကြသည်။ စီးပွားဖြစ်နွားနောက်မွေးမြူပြီး အသားခြောက်ပြုလုပ်ရောင်းချနိုင်ကဝင်ငွေပိုမိုရရှိလာနိုင်စေပြီး၊ လူနေမှုဘဝတိုးတက်လာနိုင်ပေမည်။</p>
<p>စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ</p> <ul style="list-style-type: none"> • တောထွက်ပစ္စည်းထုတ်ယူမှုနှင့်လုပ်ငန်းပုံမှန်မရှိခြင်း။ 	<p>ရာသီအလိုက်ပင်ငွေရရှိမှုအသင့်အတင့်ရှိသော်လည်း နှစ်လနှင့်သုံးလအကြားသာခံသည်။ တစ်ရွာလုံးနီးပါးထွက်ရှာကြသဖြင့်တောထွက်ပစ္စည်းများပြုန်းတီးမှုနှုန်းမြင့်မားသည်။ ငွေကြေးအရင်းအနှီးတတ်နိုင်မှုအားနည်း၊ လွှဲဆွဲသူများတစ်နှစ်ပတ်လုံးအလုပ်ပုံမှန်မရှိ၊ တောင်ယာရိတ်သိမ်းပြီးချိန်လောက်သာအလုပ်ရှိကြသည်။</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ဈေးကွက်ဝန်ဆောင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု 	<p>အိန္ဒိယနှင့်တီးတိန်မြို့သို့သယ်ပို့ရောင်းချကြသော်လည်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲမှုကြောင့်ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှုနှင့်ပတ်သက်၍နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများရှိသည်။</p>
<p>ကျေးရွာတွင်းအခြေခံအဆောက်အအုံ</p> <ul style="list-style-type: none"> • လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး • လျှပ်စစ်မီး 	<p>ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းနှင့်နယ်စပ်ကုန်စည်ပို့ဆောင်သော လမ်းမှာကောင်းမွန်မှုမရှိသောကြောင့်ကုန်စည်စီးဆင်းမှုအခက်အခဲရှိကြသည်။ လူသွားလမ်းနှင့်မြင်းများသာသွားလာနိုင်သောကြောင့်ခရီးတွင်ကျယ်မှုမရှိပေ။ ပုံစံတူပိုက်လိုင်းမှာအရွယ်သေးငယ်သောကြောင့်လျှပ်စစ်မီးပြည့်ဝစွာမထွက်နိုင်ပေ။ ထို့ကြောင့်လျှပ်စစ်မီးမှာအိမ်တိုင်းမရရှိနိုင်ကြပေ။</p>

ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
အုပ်ချုပ်ရေး ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု အားနည်း	❖ အဖွဲ့အချင်းချင်း ပြိုင်ဆိုင်မှုအားများခြင်း။ ❖ ညှိနှိုင်းမှုအားနည်းခြင်း။	❖ အဖွဲ့အစည်းနှင့်ပတ်သက်သောသဘောတရားများအားစိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း။	❖ အုပ်ချုပ်မှုအဆင့်များ လွန်းခြင်း။ ❖ တာဝန်ရှိသူများဘက်မှ စည်းရုံးမှုအားနည်းခြင်း။	❖ ခေါင်းဆောင်မှု၊ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်သက်ဆိုင်သော အသိပညာ၊ သင်တန်းများ ရရှိစေရန်အခွင့်အလမ်းများဖန်တီးပေးခြင်း။	❖ ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်းများပေးခြင်း။ ❖ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်း။ ❖ စည်းရုံးရေးနှင့် သက်ဆိုင်သော နည်းပညာသင်တန်းတက်ရောက်စေခြင်း။ ❖ တစ်နှစ်တစ်ခါ အစည်းဝေးခေါ်ပြီး မိမိအဖွဲ့နှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းကိစ္စများ ပြန်လည်ရှင်းပြခြင်း။

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
စိုက်ပျိုးရေး စိုက်ပျိုးရေးမလုံလောက်ခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ရေသွယ်မြောင်းမရှိခြင်း။ ❖ သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ရေသွယ်နိုင်သောချောင်းရေအရင်းအမြစ်ရှိခြင်း။ (ရွာအနီးအနားတွင်) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ရေသွယ်မြောင်းပြုလုပ်ဖို့နည်းပညာအားနည်းခြင်း။ ❖ ငွေကြေး၊ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ စိုက်ပျိုးရေးအလုံအလောက်ရရှိစေရန်စီမံကိန်းအစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း။ ❖ ရေသွယ်မြောင်းဖောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း။
တရိစ္ဆာန်များဖျက်ဆီး၍သီးနှံပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း (ကျွဲ၊ နွား၊ မြင်း)၊ သီးနှံစိုက်ခင်းများအတွင်းဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးခြင်း။	<ul style="list-style-type: none"> ❖ စားကျက်မြေသီးသန့်မရှိခြင်းစည်းကမ်းမဲ့ကျွဲ၊ နွားလွတ်ကျောင်းခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ စားကျက်မြေ ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်မြေနေရာ၊ ယာပိုင်ရှင်များနှင့်ညှိနှိုင်းခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ဒဏ်ရိုက်မှုမရှိခြင်း/ တိုင်ကြားမှုအားနည်းခြင်း။ (ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေများဖြစ်နေသဖြင့်အရေးယူမှုအားနည်းခြင်း။) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ မြေပိုင်ရှင်တွေနဲ့ညှိနှိုင်းပြီးကျွဲ၊ နွားထိန်းသိမ်းရေးအစီအစဉ်များပြုလုပ်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ သီးနှံကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာဒေသနှင့်ကိုက်ညီသောဥပဒေများပြုလုပ်ခြင်း။ ❖ စားကျက်မြေထားဖို့အစီစဉ်ရေးဆွဲခြင်း။ ❖ စိုက်ခင်းများအားခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း (သွပ်ဆူးကြိုး)
ကျန်းမာရေး အရေးပေါ်လူနာပို့ဆောင်ရန်အတွက်	<ul style="list-style-type: none"> ❖ အရေးပေါ်လူနာများကုသရန်ခွဲစိတ် 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ တိုက်နယ်အဆင့်တိုးမြှင့်နိုင်လျှင်ဆရာ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ လူနာအတွက်သက်သောင့်သက်သာပို့ပေး 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ကျန်းမာရေးနှင့်သက်ဆိုင်သောအ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ နာရေးကူညီမှုကားရအောင်

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
လူနာတင်ယာဉ်အခက်ခဲရှိခြင်း။	ဆရာဝန်မရှိခြင်း။	ဝန်ချထားမှုရှိနိုင်ခြင်း	သောကားမရှိခြင်း။ ❖ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာစောင့်ရှောက်မှုအားနည်းခြင်း။	ရေးပေါ်ကုသရေးဆိုင်ရာများပြုလုပ်ခြင်း။	ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တိုက်နယ်အဆင့်မြင့်ဆေးရုံရရှိရန်တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး					
အိန္ဒိယသို့ ကုန်စည်ပို့ဆောင်ဖို့ အတွက်လမ်းမကောင်းခြင်း (၁၂မိုင်)	❖ မြေပြို၍လမ်းပျက်ခြင်း။ ❖ လူနှင့်တိရစ္ဆာန်သွားလာနိုင်သောလမ်းကျဉ်းသာဖြစ်ခြင်း။	❖ အိန္ဒိယနှင့်ကူးလူးဆက်သွယ်ရေးပိုမိုကောင်းမွန်လာနိုင်ခြင်း။ ❖ လမ်းပြုပြင်ရန်လုပ်အားအပြည့်အဝရှိခြင်း	ကျေးရွာလုပ်အားနှင့်ဖောက်လုပ်ရန်မတတ်နိုင်ခြင်း (ငွေကြေး၊ စက်ယန္တရားမရှိခြင်း)	❖ ကုန်စည်စီးဆင်းသောလမ်းပိုမိုကောင်းမွန်လာအောင်အဆင့်မြင့်ပြုလုပ်ခြင်း။	❖ ကားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း၊ ❖ ကျောက်ခင်းလမ်းပြုလုပ်ပေးခြင်း။ ❖ ရေထိန်းနံရံနှင့် ရေနုတ်မြောင်း၊ ရေပြန်ဆောက်လုပ်ခြင်း။
လျှပ်စစ်မီး					
လျှပ်စစ်မီးအားအပြည့်အဝမရရှိခြင်း (မီးအားမနိုင်ခြင်း)	❖ Penstock pipe မရှိခြင်း။ (ရေသွယ်ဆက်ရန်) ❖ ရေလှောင်ကန်ရေမလုံလောက်ခြင်း။	❖ ပါ ဝါ အားအပြည့်အဝရနိုင်သောအလားအလာရှိခြင်း။ ❖ ရေလုံလောက်မှုအနည်းငယ်ရှိခြင်း။	❖ တပ်ဆင်သည့်ကရိယာမလုံလောက်ခြင်း။ ❖ ရွာထည့်ဝင်ငွေမလုံလောက်ခြင်း။	❖ ကျေးရွာလုံးကျွတ်လျှပ်စစ်မီးရရှိအောင်ပြုလုပ်ခြင်း။	၁၀လက်မPVC သံပိုက်တပ်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
ပညာရေး					
ပညာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုအား နည်းခြင်း။	<ul style="list-style-type: none"> ❖ အရည်ချင်းပြည့်မီ သောဆရာ၊ဆရာမမ လုံလောက်ခြင်း။ ❖ ကျောင်းဆောင်မ လုံလောက်ခြင်း။ ❖ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂမလုံလောက်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ မိဘနှင့်ဆရာ၊ဆရာမ များအကြားထိတွေ့မှု အားကောင်းလာခြင်း ❖ ဖြင့်ကျောင်းသူကျောင်း သားများပညာရေးတိုး တက်အောင်ဆောင်ရွက် လာနိုင်ခြင်း။ ❖ ခေတ်မီပညာရေးစနစ် ထူထောင်ပေးနိုင်ခြင်း 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ကျောင်းသားကျောင်းသူ များစာစိတ်ဝင်စားမှုအား နည်း။ ❖ ကျောင်းနှင့်ရွာအလှမ်း ဝေး၍တောင်ထိပ်ပေါ်တွင် ကျောင်းတည်ရှိ ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ အဆင့်မြင့်ပညာရေး ရရှိရန်သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများနှင့်ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ကျောင်းဆောင် သစ်တည်ဆောက် ခြင်း ❖ ကျွမ်းကျင်ဆရာ ဆရာမများဖြစ် အောင်မွမ်းမံသင် တန်းပေးရန်။ ❖ ဆရာ၊ဆရာမအလုံ အလောက်တာဝန် ချထားပေးခြင်း။
စိုက်ပျိုးရေးနှင့်					
မွေးမြူရေးမဟုတ်					
သောလုပ်ငန်းများ					
<p>အလုပ်အကိုင်အ ခွင့်အလမ်းရှားပါး ခြင်း</p> <p>(အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်း)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ငွေကြေးအရင်းအ နီးမလုံလောက် ခြင်း။ ❖ ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း လည်ပတ်မှုအား နည်းခြင်း (စက်မှု၊လက်မှု) 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် ရွာ သူရွာသားများရှိ ခြင်း ❖ ကျေးရွာဝင်ငွေပိုရ လာနိုင်ခြင်း။ ❖ လမ်းခင်းကျောက် များအတွက်ကောင်း မွန်သောကျောက်အ မျိုးအစားပေါများ ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ကျောက်ခင်းလမ်းအသုံး ပြုရန်ကျောက်ဖြတ်စက်အ လှမ်းဝေးခြင်း။ ❖ အတတ်ပညာတတ် ကျွမ်းမှုအားနည်း။ ❖ သင်တန်းစရိတ်မတတ်နိုင် ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းဆိုင်ရာသင် တန်းနှင့်အတတ်ပ ညာများရရှိစေရန် စီမံဆောင်ရွက်ပေး ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ယက်ကန်းစင်များ တည်ထောင်ပေး ခြင်း။ ❖ ရွာပိုင်ကျောက် ဖြတ်စက်ထူထောင် ခြင်း။ ❖ ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်၊ စက်ချုပ်သင်တန်း များဖန်တီးခြင်း။

ပြဿနာ	ပြဿနာအရင်းအမြစ်	အလားအလာ	အတားအစီး/စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်း	စီမံကိန်း
လူငယ်နှင့်ယဉ်ကျေးမှု					
လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှုအားနည်းခြင်း	<ul style="list-style-type: none"> ❖ စာကြည့်တိုက်အဆောက်အဦးမရှိခြင်း၊ ❖ သင်ယူလေ့လာရန်ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းမရှိခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ လူငယ်များအားဦးဆောင်ပေးနိုင်သောဘာသာရေးအသင်းခေါင်းဆောင်များရှိခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ စာပေဗဟုသုတလိုက်စားမှုအားနည်းခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များဆောင်ရွက်ခြင်း။ 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ ခေတ်မီစာကြည့်တိုက်တည်ဆောက်ခြင်း။ ❖ လူငယ်များအတွက်ခွန်အားဖြစ်စေသောစာအုပ်များရရှိစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသော တင်းအချက်အလက်များ (၁၄-၁၆၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၅)

ရည်ညွှန်းချက်များ

- ၁။ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း လမ်းညွှန်စာအုပ်၊ ၂၀၁၅၊ မေ၊
- ၂။ တီးတိန်မြို့နယ်၊ ကပ်တယ်လ်ကျေးရွာတွင် ၂၀၁၅ ဇူလိုင်လတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကျေးရွာ အခြေ အနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းမှ မှတ်စုများ၊
- ၃။ ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ကျေးရွာဆိုင်ရာရည်ညွှန်းမှတ်တမ်းစာအုပ်

အပိုင်း (ခ) စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံကိန်းအဆိုပြုလွှာ (သို့) စီမံကိန်းအကြောင်းအရာ (Project profile)

ကျေးရွာ	-
ကျေးရွာအုပ်စု	-
မြို့နယ်	-
တိုင်းဒေသကြီး / ပြည်နယ်	-
စီမံကိန်းအမည် -	
စီမံကိန်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖော်ပြချက် (သို့) လက်ရှိအခြေအနေ	
စီမံကိန်းရည်ရွယ်ချက်(လက်ရှိအခြေအနေအား ပိုကောင်းအောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ဆန္ဒဖော်ပြရန်)	
မျှော်မှန်းအကျိုးရလဒ် (လက်ငင်းရည်ရွယ်ချက် ရောက်ရှိပြီးနောက် ထပ်ဆင့်ရရှိလာမည့် အကျိုးကျေးဇူး များ)	
စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်ဖော်ပြခြင်း (ဘာလုပ်မည်၊ ဘယ်လောက် ပမာဏလုပ်ရမည်)	
စီမံကိန်း ကုန်ကျစရိတ်ထည့်ဝင်မှု	
ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (ကျပ်)	ထည့်ဝင်မည့် အစီအစဉ်
<ul style="list-style-type: none"> •(ငွေသား) •(ငွေသား) •(ပစ္စည်း/လုပ်အား) • 	<ul style="list-style-type: none"> • ကျေးလက်ဦးစီး • ကျေးရွာ • ကျေးရွာ •

အကျိုးခံစားသူဦးရေ	လူဦးရေ			ဆင်းရဲချမ်းသာမှု အဆင့်အတန်း (အိမ်ခြေ)				
	ကျား	မ	ပေါင်း	၁	၂	၃	၄	ပေါင်း
ကျေးရွာအဆင့်								
အကျိုးခံစားမည့် ဦးရေ								
မှတ်ချက်။ ချောင်လည်အဆင့် -၁၊ အလယ်အလတ်အဆင့် - ၂၊ ဆင်းရဲ - ၃၊ အလွန်ဆင်းရဲ - ၄								

စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(၁) တာဝန်ယူအကောင်အထည်ဖော်မည့် အဖွဲ့အစည်း(များ)၊ အကောင်အထည်ဖော်မည့်စနစ် (ကော်မတီကိုယ်တိုင်၊ ကန်ထရိုက်ဌာန)
(၂) စီမံကိန်းစတင်မည့် အချိန် ခန့်မှန်း
(၃) စီမံကိန်းပြီးစီးမည့်အချိန်
(၄) ကျေးရွာထည့်ဝင်မှု ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်
(၅) လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရေး၊ ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးတို့အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ